

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет економіки і управління

Кафедра обліку, аудиту та оподаткування

КВАЛІФІКАЦІЙНА (ДИПЛОМНА) РОБОТА

Магістр

(освітній ступінь)

Галузь знань 07 Управління і адміністрування

Спеціальність 071 Облік і оподаткування

На тему «Методика складання фінансової звітності суб'єкта мікропідприємства та її аудит на прикладі ТОВ «Титаніум три плюс» м. Хмельницький»

Шифр ДРОО. 001261.17.01.00

Виконала: студентка 2 курсу група ОАм-23-1

Киу
Підпис

М.В. Ковцун
Ініціали, прізвище

Керівник
к.е.н., доцент

Р.Л.
Підпис, дата

Р.Л. Цебень
Ініціали, прізвище

До захисту допускаю
Зав. кафедри обліку,
аудиту та оподаткування

19 12 2024

Сф
Підпис

Л.В. Скоробогата

Хмельницький, 2024

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет Економіки і управління
 Кафедра обліку, аудиту та оподаткування
 Освітній рівень *магістр*
 Галузь знань 07 Управління і адміністрування
 Спеціальність 071 Облік і оподаткування
 Освітня програма Облік і оподаткування

Затверджую
 Завідувач кафедри Л.В.Скоробогата
 «1» вересня 2024 р.

ЗАВДАННЯ
 НА ДИПЛОМНИЙ ПРОЕКТ (РОБОТУ)
 Ковцун Марічка Валентинівна

1. Тема проекту (роботи) *Методика складання фінансової звітності суб'єкта мікробізнесу та її аудит на прикладі ТОВ «Титаніум три плюс» м. Хмельницький.*

керівник проекту (роботи) *Цебень Руслан Людвікович, к.е.н., доцент*

Затверджена наказом по університету від «01» вересня 2024 р. № 115

2. Термін здачі студентом закінченого проекту (роботи) до 15 грудня 2024 р.

3. Вихідні дані до проекту (роботи) *Методичні рекомендації про застосування реєстрів бухгалтерського обліку, затв. Наказом МФУ № 356 від 29.12.2000 р., Інструкції про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджена наказом МФУ від 30.10.99 р. № 291; Фінансова звітність та статут ТОВ «Титаніум три плюс».*

4. *Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити) Вступ; 1 розділ «Теоретичні основи фінансової звітності суб'єкта мікробізнесу та аудиту її показників»; 2 розділ «Практика обліку і аудиту фінансової звітності суб'єкта мікробізнесу на підприємстві ТОВ «ТИТАНІУМ ТРИ ПЛЮС»»; 3 розділ «Шляхи удосконалення інформаційного забезпечення складання фінансової звітності суб'єкта мікробізнесу та аудиту її показників на підприємстві ТОВ «ТИТАНІУМ ТРИ ПЛЮС»»; Висновки; Перелік джерел посилання; Додатки*

5. Перелік графічного матеріалу (із зазначенням обов'язкових креслень)

1. Класифікація користувачів ФЗ мікробізнесу; 2. Інформаційні потреби користувачів ФЗ суб'єкта мікробізнесу; 3. Порівняльний аналітичний баланс ТОВ «Титаніум три плюс»; 4. Аналіз динаміки фінансових результатів ТОВ «Титаніум три плюс»; 5. Групування активів та пасивів балансу за ознакою рівня ліквідності; 6. Послідовність документообороту на підприємстві; 7. Критерії суттєвості у бухгалтерському обліку на підприємстві; 8. Характеристика методичних прийомів аудиторської перевірки; 9. Програма аудиту фінансової звітності суб'єкта мікробізнесу; 10 Шляхи удосконалення аудиту суб'єкта мікробізнесу

6. Консультанти розділів дипломного проекту (роботи)

Розділ	Консультант	Підпис, дата	
		завдання видано	завдання прийнято

7. Дата видачі завдання _____
(підпис)

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ п/п	Назва етапів (розділів) дипломного проекту (роботи)	Строки виконання етапів проекту (роботи)	Примітки
1	Визначення (обрання) теми дипломної роботи, подання заяви на затвердження теми	08.09.2024	Виконано
2	Складання та уточнення плану дипломної роботи, оформлення та затвердження завдання	14.09.2024	Виконано
3	Опрацювання літературних джерел, нормативних документів, МСА, збирання та обробка фінансово-облікових, статистичних, звітних даних, проведення розрахунків та аналізу, аудиторських процедур, формування робочих документів аудитора	26.09.2024	Виконано
4	Написання розділу 1	12.10.2024	Виконано
5	Написання розділу 2	29.10.2024	Виконано
6	Написання розділу 3	10.11.2024	Виконано
7	Підготовка висновків та пропозицій	01.12.2024	Виконано
8	Проходження нормоконтролю, остаточне оформлення дипломної роботи, підготовка тексту виступу й роздаткового (слайдів) матеріалу до захисту	05.12.2024	Виконано
9	Подання завершеної курсової роботи науковому керівникові для оформлення відгуку	10.12.2024	Виконано
10	Захист курсової роботи на засіданні комісії кафедри «Обліку, аудиту та оподаткування»	23.12.2024	Виконано

Студент _____ *Ковцун* _____ М.В. Ковцун
(підпис)

Керівник проекту (роботи) _____ *Р.Л. Цебень* _____ Р.Л. Цебень
(підпис)

АНОТАЦІЯ

Тема кваліфікаційної (дипломної) роботи: Методика складання фінансової звітності суб'єкта мікропідприємства та її аудит на прикладі ТОВ «Титаніум три плюс» м. Хмельницький

Дипломник : Ковцун Марічка Валентинівна

Керівник : Цебень Руслан Людвікович

Робота написана на 93 сторінках (разом з додатками), містить додатки, які характеризують усі розділи кваліфікаційної (дипломної) роботи, 10 таблиць, 5 рисунків.

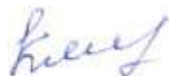
У вступі дипломного дослідження висвітлено актуальність теми, її мету та завдання, предмет і об'єкт дослідження.

В першому розділі розкрито економічну сутність, та нормативно-правове регулювання фінансової звітності суб'єкта мікропідприємства та аудиту її показників.

У другому розділі дипломної роботи висвітлена методика складання фінансової звітності суб'єкта мікропідприємства та аудиту її показників на досліджуваному підприємстві. Розглянуто питання організації бухгалтерського обліку суб'єкта мікропідприємства. Значну увагу приділено методиці аудиту фінансової звітності.

В третьому розділі розглянуто напрями удосконалення інформаційного забезпечення складання фінансової звітності суб'єкта мікропідприємства.

12.12.2024

/Ковцун М.В./

ЗМІСТ

Вступ.....	5
1. Теоретичні основи фінансової звітності суб'єкта мікропідприємства та аудиту її показників.....	8
1.1 Економічна сутність фінансової звітності суб'єкта мікропідприємства.....	8
1.2 Нормативно-правове регулювання фінансової звітності суб'єкта мікропідприємства і аудиту її показників.....	17
2. Методика складання фінансової звітності суб'єкта мікропідприємства та аудиту її показників на підприємстві ТОВ «Титаніум три плюс».....	26
2.1 Організаційно-економічна характеристика ТОВ «Титаніум три плюс».....	26
2.2 Організація обліку і методика складання фінансової звітності суб'єкта мікропідприємства.....	35
2.3. Аудит фінансової звітності суб'єкта мікропідприємства.....	42
3. Напрями удосконалення інформаційного забезпечення складання фінансової звітності суб'єкта мікропідприємства та аудиту її показників на підприємстві ТОВ «Титаніум три плюс».....	52
3.1 Напрями удосконалення інформаційного забезпечення складання Фінансової звітності ТОВ «Титаніум три плюс».....	52
3.2 Перспективи розвитку організації та методики аудиту фінансового стану підприємства та напрямки її удосконалення	57
Висновки.....	65
Перелік джерел посилання.....	69
Додаток А Статут ТОВ «Титаніум три плюс»	76
Додаток Б Фінансова звітність мікропідприємства станом на 31.12.2023 ».....	90
Додаток В Наказ про облікову політику підприємства	91

ДРОО. 001261.17.01.00

Зм.	Лист	№докум.	Підп.	Дата
Розробив		Котуш М.В.		
Перевірів		Цобеш Р.Л.		
Н. контр.		Ченш В.С.		
Затвердж.		Скоробогатя І.В.		

Методика складання фінансової звітності суб'єкта мікропідприємства та її аудит на прикладі ТОВ «Титаніум три плюс» м. Хмельницький

Літ.	Аркуш	Аркушів
	4	93

ХНУ ОАм-23-1

ВСТУП

Актуальність теми. В процесі глобалізацій ринкових умов для мікропідприємств надзвичайно важливо завжди підвищувати ефективність і конкурентоспроможність діяльності та реалізовувати правильні управлінські рішення. Одним із найважливіших джерел інформації про майновий і фінансовий стан та результати господарської діяльності суб'єкта господарювання є облік і фінансова звітність. Зазвичай їх дані використовується для поточних і прогнозних оцінок користувачами: інвесторами, акціонерами, кредиторами, аналітиками, які мають надзвичайно важливий вплив на функціонування підприємства.

Кожен суб'єкт малого підприємництва прагне отримати максимальний прибуток у своїй сфері діяльності за мінімальних витрат. Успіх в організації виробничого процесу та ухваленні правильних управлінських рішень залежить від того, наскільки правильно й ефективно сформовано фінансову звітність. Тому кожен підприємець повинен уміти використовувати дані фінансової звітності для ретельного вивчення та оцінки фінансового становища суб'єкта господарювання та приймати обґрунтовані, правильні рішення. Фінансова звітність дає можливість оцінити фінансову стійкість та рентабельність підприємства. За допомогою балансу можна провести аналіз таких фінансових показників: ліквідність, рентабельність, фінансову стійкість тощо.

Останніми роками дослідженням цієї теми займалися багато науковці, наприклад: Крупка Я.Д., Задорожний З.В., Герасим П.М., Журавель Г.П., Яцишин Н.З, Семенишина Ю.О., Овсяк Н.В., Бондаренко О.М. Дорош Н.І., Верхоглядова М.П., Кулаковська Л.П., Максутов С.М., Пархоменко В.П., Шайко С.О. тощо.

Метою дипломної роботи є дослідження методики складання фінансової звітності на мікропідприємствах і її аудит в процесі управління.

Для досягнення мети було поставлено певні завдання:

- дослідити організаційно-управлінську структуру та основні види діяльності ТОВ «Титаніум три плюс»;
- дослідити специфіку організації обліку фінансової звітності у ТОВ «Титаніум три плюс»;

- провести аналіз основних економічних показників діяльності ТОВ «Титаніум три плюс» за 2022-2023 роки;
- з'ясувати сутність та значення мікропідприємств в ринковій економіці;
- визначити напрями удосконалення обліку фінансової звітності у ТОВ «Титаніум три плюс»;
- дослідити сутність, склад та принципи фінансової звітності мікропідприємства;
- описати методику складання фінансової звітності мікропідприємства та її аудиту;
- визначити напрями удосконалення фінансової звітності мікропідприємств.

Об'єктом дослідження є процеси бухгалтерського обліку, аудиту, складання та аналізу фінансової звітності мікропідприємства.

Предметом дослідження є теоретико-методичні та прикладні аспекти обліку, складання фінансової звітності та використання їх даних в управлінні мікропідприємництвом.

Суб'єктом дослідження в дипломній роботі виступає товариство з обмеженою відповідальністю «Титаніум три плюс».

Методологічну й теоретичну основу дипломної роботи складають положення нормативних та законодавчих актів України з питань обліку фінансової звітності, статистичні дані, первинні і зведені документи та фінансова звітність ТОВ «Титаніум три плюс», статут, а також наукові публікації та навчальна література.

Дипломна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, переліку джерел посилання та додатків.

У першому розділі роботи наведено теоретичні основи фінансової звітності суб'єкта мікропідприємництва та аудиту її показників. Розкрито його нормативно-правове забезпечення та основні особливості організації обліку фінансової звітності.

У другому розділі проведено аналіз основних показників діяльності досліджуваного Товариства за 2022-2023 роки. Також розкрито питання методики складання фінансової звітності на мікропідприємстві та аудит її показників.

У третьому розділі охарактеризовано питання щодо шляхів вдосконалення інформаційного забезпечення складання фінансової звітності суб'єкта мікропідприємництва та аудиту її показників загалом та в основному на підприємстві ТОВ «Титаніум три плюс».

Результати досліджень повністю узагальнено у висновках.

1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ СУБ'ЄКТА МІКРОПІДПРИЄМНИЦТВА ТА АУДИТУ ЇЇ ПОКАЗНИКІВ

1.1 Економічна сутність фінансової звітності суб'єкта мікропідприємництва

Бухгалтерський облік є обов'язковим та надзвичайно важливим для всіх підприємств, адже на його основі базується фінансова звітність. «Бухгалтерський облік - це процес ідентифікації, реєстрації, накопичення, узагальнення, зберігання та передачі інформації про зовнішню та внутрішню діяльність суб'єкта господарювання користувачам для прийняття рішень» [4].

Підприємства зобов'язані вести облік відповідно до національних стандартів бухгалтерського обліку та подавати фінансову звітність в установлені строки. Дотримання цих вимог є обов'язковим для всіх суб'єктів господарювання.

Будь-якому керівнику потрібні навички, які необхідні для управління підприємством, тому правильне використання власних ресурсів потрібне для отримання максимального прибутку.

Найбільш розповсюдженою формою господарської діяльності в Україні є товариство з обмеженою відповідальністю (ТОВ). Наділене широким спектром та з чітко врегульованими обов'язками, ТОВ надає декілька важливих переваг власникам:

– «це компанія, для якої не встановлено мінімального розміру статутного капіталу (формально він складає 1 мінімальну заробітну плату)» [6];

– «не менш привабливими є й відповідальність учасників та розмежування особистого та статутного капіталів. Згідно з законодавством під час ліквідації компанії для погашення боргів буде використано тільки статутний капітал. Стягнення не розповсюджується на особисте майно засновників» [6];

– «процедура залучення інвесторів неймовірно проста» [6];

– «підвищена відповідальність керівника дає можливість усунути його з посади за рішенням ради директорів» [6].

Приватне підприємство - це організація, що реєструється на основі приватної власності. Вона може бути заснована громадянином України або іноземцем. Серед переваг можна відзначити:

– «відсутність мінімально встановленої норми для статутного капіталу та можливість залучення інвестицій» [5];

– «вимоги до реєстрації мінімальні» [5].

Але всі переваги стають незначними перед головним недоліком: законодавче врегулювання мінімальне. Особливості розв'язання складних питань у приватному підприємстві майже не описані.

«Мікропідприємства - це організації будь-якої форми власності, що мають невеликі обороти та чия діяльність не потребує використання великої кількості працівників. У подібних компаніях середня кількість працівників не перевищує 10 осіб. Щорічний дохід не перевищує 700 тис. євро, а балансова вартість активів не більше 350 тис. євро» [5].

Малі підприємства є локомотивом економічної системи України та створюють умови до наближення її до споживачів. Подібні підприємства виконують найважливішу роль для функціонування бізнесу в країні – надають громадянам робочі місця, створюють дійсні надходження їх грошових коштів, забезпечують створення товарів, виконання робіт та надання послуг.

«Аналізуючи міжнародний досвід, варто зазначити, що основною рушійною силою економіки є малі підприємства, бо вони сприяють розвитку ринкових відносин і швидко реагують на зміни ринку. Розвиток малого бізнесу в Україні розпочався зі здобуттям незалежності, але й досі існують труднощі в його функціонуванні та розвитку» [20].

«Фінансова звітність мікропідприємства – особлива система узагальнених показників, що характеризують результати господарсько-фінансової діяльності підприємства за попередній період (місяць, квартал, рік)» [13].

Важливим джерелом інформації про становище фінансового результату, економічного розвитку та прийняття управлінських рішень є звітні показники.

Звітність – це кінцевий етап облікового циклу підприємства та елемент методу бухгалтерського обліку. Звітність виступає системою узагальнених

показників, що характеризують результати фінансово-господарської діяльності малого підприємства. Відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [4] «фінансова звітність - звітність, що містить інформацію про фінансовий стан та результати діяльності підприємства» [4]. Вона виступає основним джерелом інформації для внутрішніх і зовнішніх користувачів і є джерелом інформації для аналізу результатів діяльності малого підприємства, для оцінки ефективності використання ресурсів, його фінансового положення, виявлення резервів зниження витрат виробництва та росту рентабельності.

Проаналізувавши інтернет джерела та економічну літературу можна говорити про відсутність єдиного підходу до визначення сутності фінансової звітності підприємства. Зарубіжні і вітчизняні вчені трактують її по різному, наприклад: елемент методу бухгалтерського обліку (документація й інвентаризація, оцінка й калькуляція, рахунки і подвійний запис), система показників, бухгалтерської звітності, інформаційна модель підприємства.

Андрієнко В.М. визначає «фінансову звітність, як систему підсумкових показників бухгалтерського обліку, представлених у формі звітності, які надають користувачам інформацію про результати діяльності та фінансовий стан» [25].

Малишкін А. М. наголошує, що це «своєрідна інформаційна модель господарюючого суб'єкта» [38].

Ткаченко Н.М. дає таке визначення, як «загальне число усіх форм бухгалтерської звітності, що складаються на основі даних обліку кінцевий результат є отримання користувачем узагальненої інформації про фінансовий стан і діяльність підприємства, задля прийняття користувачами ефективних управлінських рішень» [45].

На основі оцінки та аналізу думок науковців можна дійти висновку, що фінансова звітність підприємства – це інформація, яка є узагальненою і містить в собі дані про фінансовий та майновий стан підприємства, а також показники виробничо-господарської діяльності.

Проаналізувавши дослідження різних авторів щодо визначення сутності фінансової звітності та її ролі для управління можна стверджувати, що економічна інформація, отримана з даних фінансової звітності, є одним із найважливіших факторів в управлінні підприємством.

Для реалізації мети складання фінансової звітності, яка полягає у «наданні користувачам для прийняття рішень повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансовий стан та результати діяльності підприємства» [4], інформація фінансової звітності мікропідприємства повинна відповідати принципам, які наведені у Законі України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [11] та у НПСБО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [10].

Відповідно до нормативно-правових документів, які регулюють порядок ведення бухгалтерського обліку в Україні фінансову звітність зобов'язані складати абсолютно всі підприємства (великі, середні, малі, мікропідприємства), які перебувають на господарському розрахунку, мають самостійний баланс, є юридичними особами. Відмінність полягає лише в складі форм фінансової звітності та у частоті її подання. Усі фінансові звіти містять статті, склад і зміст яких визначається відповідними Н(П)СБО.

Відповідно до Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [10]:

- «інформація має бути суттєвою для розуміння фінансового стану, результатів операцій та господарської діяльності підприємства» [10];
- «інформація має бути об'єктивною» [10];
- «інформація має бути представлена у зрозумілій та доступній формі, щоб користувачі могли легко зрозуміти її зміст тощо» [10].

Фінансова звітність має бути сформована відповідно до принципів:

- «автономності – згідно з цим принципом, фінансова звітність підприємства повинна відображати його фінансову статистику та результати діяльності на об'єктивній основі. Фінансова звітність має відображати справжній стан справ підприємства без прихованої інформації, а бухгалтер повинен вести облік та складати звітність без упереджень та впливу особистих інтересів чи поглядів» [10];

- «періодичності – передбачає розподіл фінансової діяльності підприємства на певні періоди часу для звітності і аналізу. Згідно з цим принципом, фінансова звітність складається за певний період часу, зазвичай річний, і доповідає про фінансові результати та стан справ підприємства за цей період. Принцип періодичності дозволяє порівнювати фінансові показники

підприємства за різні періоди часу та проводити аналіз змін у фінансовому стані [10];

– «безперервності – передбачає, що фінансова звітність підприємства повинна бути складена з урахуванням припущення про безперервність його діяльності, тобто підприємство буде функціонувати в майбутньому без обмежень або припинення діяльності. Принцип безперервності допомагає підприємству встановити систему контролю та попередження фінансових ризиків та проблем» [10];

– «історичної (фактичної) собівартості – згідно з цим принципом, активи та зобов'язання підприємства мають бути відображені в фінансовій звітності на основі їх фактичної вартості на момент їх придбання або виникнення. Наприклад, земельні ділянки, будівлі, обладнання та інші активи відображаються в обліку на основі їх первісної вартості, яка включає витрати на придбання, транспортування, монтаж та інші пов'язані витрати» [10];

– «повного розкриття інформації – передбачає, що фінансова звітність повинна містити всю необхідну інформацію для прийняття обґрунтованих рішень користувачами. Принцип повного розкриття інформації вимагає детального розкриття значущих фактів, подій та умов, які мають вплив на фінансову звітність підприємства [10];

– «послідовності – стосується установа та застосування рахунків, методів оцінки та принципів звітності у фінансовій звітності підприємства. Передбачає використання встановлених стандартів бухгалтерського обліку та звітності при складанні фінансової звітності. Вимагає використання одних і тих самих методів оцінки активів, зобов'язань, доходів та витрат протягом тривалості їх життєвого циклу» [10];

– «обачності – передбачає, що при оцінці активів, зобов'язань, доходів та витрат слід приділяти увагу можливному наявному ризику та невизначеності. Застосування принципу обачності вимагає від підприємства формування резервів або утримання певної частини активів або доходів на випадок майбутніх збитків або ризиків, які можуть виникнути» [10];

– «використання єдиного грошового вимірника – передбачає, що всі економічні події та операції повинні бути вимірювані та відображатися в грошових одиницях – гривнях. Принцип єдиного грошового вимірника сприяє

порівнянню різних елементів фінансової звітності, оскільки всі вони виражені в одиницях вимірювання» [10].

«Стаття фінансової звітності – це елемент фінансового звіту, який відповідає установленим положенням (стандартам) бухгалтерського обліку. Стаття наводиться у фінансовій звітності, якщо існує ймовірність надходження або вибуття майбутніх економічних вигод, пов'язаних з цією статтею та оцінка статті може бути достовірно визначена» [4].

Склад фінансової звітності суб'єктів малого підприємства регламентовано у НП(С)БО 25 «Спрощена фінансова звітність» [12]. «Мікропідприємства, непідприємницькі товариства, підприємства, які ведуть спрощений бухгалтерський облік доходів та витрат відповідно до податкового законодавства складають фінансову звітність у складі Балансу (форми № 1-мс) та Звіту про фінансові результати (форма № 2-мс)» [12].

«Малі підприємства та представники іноземних суб'єктів господарювання у складі річної фінансової звітності подають Баланс (форма 1-м) та Звіт про фінансові результати (форма 2-м)» [12].

Слід відмітити, що як і фінансовий звіт малого підприємства, так і фінансовий звіт мікропідприємства має у своєму складі баланс та звіт про фінансові результати. Суттєва різниця при цьому полягає у кількості статей, які наводяться у цих формах та ступеня їх агрегації.

«Баланс (форми 1м та 1-мс) – це звіт про фінансовий стан, який відображає активи, зобов'язання і власний капітал на дату його складання» [12].

«Звіт про фінансові результати (форми 2-м та 2мс) - це звіт про доходи витрати і фінансові результати діяльності підприємства» [12].

Баланс у складі Фінансової звітності мікропідприємства (форма 1-м) складається з активу і пасиву. Актив балансу поділяється на три розділи: необоротні активи, оборотні активи, необоротні активи утримувані для продажу та вибуття. Пасив балансу включає чотири розділи: власний капітал, довгострокові зобов'язання, поточні зобов'язання, зобов'язання пов'язані з необоротними активами утримуваними для продажу.

Звіт про фінансові результати у складі звітності мікропідприємства (форма 2-м) містить в собі такі розділи: доходи, витрати, фінансовий результат до оподаткування, податок на прибуток і чистий прибуток.

Відповідно до «Порядку подання фінансової звітності, фінансова звітність мікропідприємства подається органам, до сфери управління яких належать ці підприємства, на вимогу їх трудових колективів, власникам відповідно до установчих документів, а також згідно із законодавством - іншим органам та користувачам, зокрема органам державної статистики не пізніше кінця лютого місяця, що настає за звітним роком» [8]. Вона подається у встановлені строки та у відповідному сформованому складі.

В формуванні показників фінансової звітності мікропідприємства мають приймати участь висококваліфіковані фахівці, які є обізнаними в питаннях обліку і аудиту на високому рівні.

Фінансова звітність є системою показників фінансово-економічної інформації, яка навіть в умовах військових дій та повоєнного відновлення України надає інформацію управлінському персоналу для прийняття своєчасних та вірних управлінських рішень. Важливою характеристикою даних бухгалтерського обліку та фінансової звітності є співвідношення кількості та якості інформації, що генерується. Фінансову звітність тоді вважається надзвичайно корисною, коли така звітність буде спрощеною за структурою та якісною – за наповненням. В сучасних умовах ще не досягнуто балансу між цими характеристиками. Доволі часто в системі бухгалтерського обліку існує надлишок різноманітної інформації, та нестача – саме тієї яка потрібна для прийняття рішень користувачами.

Інформація, яка генерується в бухгалтерському обліку і фінансовій звітності є направленою на потреби користувачів, потреби яких залежать від розмірів підприємства, форми власності, видів економічної діяльності, які охоплює суб'єкт господарювання.

Інтереси користувачів різняться залежно від їх виду та включають:

- інформацію про стан активів, зобов'язань та власного капіталу суб'єкта господарювання, які містяться в фінансовій звітності та примітках до неї;
- інформаційне наповнення управлінських рішень на основі звітної інформації;
- розробка стратегічних планів поточних процесів суб'єкта господарювання на ухвалення управлінських рішень у майбутній діяльності;

В умовах повоєнного відновлення України облік і звітність перетвориться із звичаного реєстратора фактів господарського життя в

елемент перспективного інструменту для планування діяльності на перспективу.

Класифікація користувачів фінансової звітності мікропідприємств наведена на рис. 1.1.

Рисунок 1.1 – Класифікація користувачів фінансової звітності мікропідприємства

Інформаційні потреби користувачів фінансової звітності суб'єкта мікропідприємництва наведено в табл. 1.1.

Інтереси користувачів різняться залежно від поділу на великі підприємства, малі та мікропідприємства. Деякі дослідники доводили, що на запити користувачів не впливав поділ підприємств за формами власності та розмірами, наводячи аргументи, що фінансова звітність складається на підставі єдиних якісних характеристик та принципів формування фінансової інформації. Але обмеження, які характерні діяльності для малих та мікропідприємств, відрізняють їх від діяльності великих підприємств. Відмінності залежать від складності системи управління, процесу

виробництва, широти ринків збуту, тих господарських операцій, які проводяться між материнським та дочірніми підприємствами.

Таблиця 1.1 – Інформаційна потреби користувачів фінаосової звітності суб'єкта мікропідприємництва

Користувачі фінансової звітності	Інформаційні запити
1	2
Власники, інвестори	Придбання та продаж часток, які підтверджують право власності; оцінка якості управління; прибуток до розподілу на частки, якими володіють.
Управлінський персонал суб'єкта господарювання	Інформація, корисна для управління підприємством та формування стратегії подільшого розвитку. Для цього необхідна прогнозна інформація щодо бізнес-проектів.
Співробітники підприємства	Здатність компанії проводити виплати працівникам. Запити співробітників різняться залежно від місяця в ієрархії компанії. Чим вищий ступінь в управлінській структурі тим більш різнопланової інформації вони потребують для оцінки власних перспектив кар'єрного зростання та розвитку в професії.
Постачальники, банки та інші подібні структури	Оцінка перспектив підприємства виконувати свої зобов'язання щодо отриманої продукції, товарів, робіт, послуг, повернення наданих кредитів та оплати нарахованих відсотків.
Покупці	Оцінка перспектив виконання договорів на поставку товарів та надання послуг, можливість отримати відстрочку по оплаті зобов'язань
Державні органи, служба статистики, ДПС	Статистична інформація, дані податкової звітності, повнота та своєчасність сплати податків
Інші користувачі	Потребують інформації в межах їх інтересів та компетенцій

У зв'язку з тим, що середні та великі підприємства проводять більше господарських операцій, ризик допущення помилок та зловживань в цих підприємств вищий.

В той же час спільним для мікропідприємств та великих підприємств є вимоги до представлення даних під час складання та подання фінансової звітності, а саме, об'єктивність, своєчасність, достовірність тощо. Тобто, залежно від розміру підприємства, їх звітність за якісними характеристиками буде складена за одиниці і тими самими принципами і підходами, а за кількісними характеристиками буде відрізнятися.

Деякі дослідники розглядають конфлікт інтересів між різними групами користувачів фінансової звітності, оскільки доволі часто ці інтереси є протилежними. Наприклад власники можуть прагнути «приховати» прибутки, щоб сплачувати менше податків, а органи ДПС, навпаки, зацікавлені у максимізації прибутку до оподаткування підприємства з метою стягнення більшої кількості податків.

В Україні актуальною є проблема подальшого розвитку структури та змісту фінансової звітності, яка задовольняє потреби користувачів в повній мірі. Для цього науковці та практики повинні постійно переглядати інтереси користувачів та проводити переформатування фінансової звітності відповідно їх потреб. Необхідно широко застосовувати підходи, за якими фінансова звітність буде складатися на основі перспективних розрахунків на основі ретроспективного підходу, тобто додати звітності прогностичних характеристик, на основі яких управлінський персонал суб'єкта господарювання зможе провадити прогнози діяльності підприємства.

1.2 Нормативно-правове регулювання фінансової звітності суб'єкта мікропідприємництва і аудиту її показників

У найбільш загальному розумінні нормативно-правове регулювання – це управління поведінкою людей, в основі якого покладено нормативно-правові акти, розраховані на їх постійне використання за наявності передбачених в них обставин. Отже, «базовим елементом нормативно-правового регулювання є норма права, що знаходить своє об'єктивне закріплення у нормативно-правових актах» [9].

Багато керівників і власників підприємств недооцінюють місце та значимість обліку в управлінні підприємством, тим часом правильне ведення обліку дає в руки керівникам підприємства потужний інструмент для організації фінансово-матеріальних потоків у своїй діяльності, а також є інформаційним забезпеченням для прийняття управлінських рішень та оцінки фінансової стійкості.

Нехтування веденням обліку на мікропідприємстві не тільки веде до збільшення ризиків податкових стягнень та штрафів з боку контрагентів, а й може призвести до банкрутства самого підприємства, оскільки у керівника відсутні об'єктивні дані для оцінки діяльності підприємства та прийняття оперативних рішень.

«Управління – це процес який передбачає узгоджені дії, що забезпечують досягнення конкретної мети або виконання завдань які були поставлені перед суб'єктом господарювання. У системі управління досліджуваного Товариства є спеціальний орган, який реалізує функцію управління» [30].

Слід відмітити, що нормативно-правове забезпечення на мікропідприємствах регламентується як нормативними актами які затверджені для всіх підприємств, так і розрахованими тільки на суб'єктів малого підприємства.

Складання фінансової звітності суб'єкта малого підприємництва базується певними концептуальними засадами. Нормативно-правова база для формування показників фінансової звітності та її аудит проводиться на основі законів, міжнародних стандартах, Національних положеннях (стандартах) тощо.

Ведення бухгалтерського обліку та склад фінансової звітності регламентується Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» та Національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку.

Відповідно до статті 42 Конституції України, «кожен має право на підприємницьку діяльність, якщо вона не заборонена законом, це означає, що будь-хто може стати суб'єктом малого підприємництва» [1].

Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» «визначає загальні принципи бухгалтерського обліку, вимоги до

складання та представлення фінансової звітності підприємствами в Україні. Він також встановлює обов'язковість ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності для різних суб'єктів господарювання. Закон містить визначення основних понять і термінів, принципи та норми бухгалтерського обліку, правила формування і складання фінансової звітності, вимоги до аудиту фінансової звітності та відповідальність за порушення законодавства про бухгалтерський облік та фінансову звітність» [4].

Головним нормативним актом, що регулює складання фінансової звітності суб'єкта мікропідприємства є Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25 «Спрощена фінансова звітність» [12]. Складові цього НП(С)БО застосовуються для складання спрощеної фінансової звітності суб'єктів малого підприємництва. До таких відносять суб'єкти, які знаходяться на спрощеній системі оподаткування, або підприємства, котрі відповідають критеріям мікропідприємства.

Підприємства, котрі використовують спрощену систему оподаткування поділяються на групи платників єдиного податку:

– «перша група: ФОП, котрі займаються роздрібним продажем товарів, обсяг доходів не може перевищувати 167 розмірів мінімальної заробітної плати, не використовують працю найманих працівників» [7];

– «друга група: ФОП, котрі надають побутові послуги, також сюди входить ресторанне господарство. Обсяг доходів не може перевищувати 834 розміри мінімальної заробітної плати, можуть використовувати або не використовувати працю найманих робітників, але не більше 10 осіб» [7];

– «третя група: ФОП або юридичні особи, не використовують працю найманих осіб немає обмежень щодо кількості людей, які з ними працюють, обсяг доходу не перевищує 1167 розмірів мінімальної заробітної плати» [7];

– «четверта група: сюди відносяться сільськогосподарські товаровиробники» [7].

«Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності надають детальні вказівки та пояснення щодо того, як правильно заповнити конкретні форми фінансової звітності відповідно до встановлених норм та правил бухгалтерського обліку. Такі методичні рекомендації містять інструкції щодо класифікації та розкриття фінансової інформації, правил розрахунку показників, порядку заповнення окремих рядків і колонок у

формах фінансової звітності, включаючи баланс і звіт про фінансові результати. Ці методичні рекомендації є важливим документом для бухгалтерів та аудиторів, оскільки вони допомагають забезпечити правильне заповнення фінансової звітності на всіх підприємствах. Вони сприяють уніфікації і порівнянню фінансової інформації, а також допомагають виконувати вимоги законодавства та нормативно-правових актів у сфері бухгалтерського обліку» [13].

Нормативною документацією, яка забезпечує введення фінансової звітності на мікропідприємствах та її аудит, є:

- Закон від 16.07.99 р. № 996-XIV «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»;
- Закон України “Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність”
- НП(С)БО 25 «Спрощена фінансова звітність»;
- Лист Мінфіну, Держкомстату від 12.04.11 р. № 31-08410-06-5/9545, № 04/4-7/214 «Про подання фінансової звітності суб'єктами малого підприємництва»;
- Порядок подання фінансової звітності, затверджений постановою Кабміну від 28.02.2000 р. № 419.

«Державне регулювання бухгалтерського обліку та фінансової звітності в Україні запроваджується з метою створення та встановлення єдиних правил ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності, які є обов'язковими для всіх суб'єктів господарювання, гарантують і захищають інтереси користувачів і сприяють удосконаленню бухгалтерського обліку та фінансової звітності. Методологічні питання у галузі бухгалтерського обліку та фінансової звітності в Україні здійснюють Міністерство фінансів України, Національний банк України, Державна казначейська служба України та інші органи виконавчої влади в межах повноважень, котрі передбачені законодавством» [21].

«Аудит фінансової звітності - це перевірка фінансової звітності організації, за результатами якої формується аудиторський звіт, що підтверджує достовірність подання фінансової звітності компанії. В свою чергу, аудитор – це фізична особа, яка підтвердила кваліфікаційну придатність на заняття аудиторською діяльністю, має відповідний практичний досвід,

виконує вимоги цього Закону та перебуває у Реєстрі аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності» [7].

Аудит фінансової звітності повинен проводитись за вимогами Національних стандартів аудиту з урахуванням Міжнародних норм та стандартів, а саме:

– МСА 300 «Планування аудиту фінансової звітності» – «встановлює вимоги та надає рекомендації щодо планування аудиту фінансової звітності підприємства. Основна мета міжнародного стандарту аудиту полягає у забезпеченні аудитором належного розуміння діяльності підприємства» [39];

– МСА 315 «Ідентифікація та оцінювання ризиків суттєвого викривлення через розуміння суб'єкта господарювання і його середовища» – «стандарт встановлює вимоги до аудитора щодо розуміння суб'єкта господарювання та його бізнес-середовища, зокрема для ідентифікації та оцінювання ризиків суттєвого викривлення у фінансових звітах» [39];

– МСА 700 «Формулювання думки та складання звіту щодо фінансової звітності» – «стандарт встановлює вимоги та надає рекомендації щодо формулювання думки аудитора та складання звіту про фінансову звітність після завершення аудиту» [39];

– МСА 705 «Модифікація думки у звіті незалежного аудитора» – «стандарт встановлює вимоги та надає рекомендації щодо модифікації думки аудитора у зв'язку з фактами, виявленими під час аудиту, які мають суттєвий вплив на фінансову звітність» [39].

Ці законодавчі акти вимагають, щоб «планування та проведення незалежного аудиту було спрямоване на отримання гарантій щодо відсутності суттєвих викривлень у фінансовій звітності, а також достатньої кількості підтверджень про їх наявність або відсутність одночасно» [4].

Держава як регулятор бухгалтерського обліку та фінансової звітності має направляти свою діяльність на підвищення інформативності фінансової звітності, запровадження науково обґрунтованих форм та методів обробки і розкриття інформації у фінансовій звітності та повністю задовільнити інформаційні потреби зовнішніх користувачів.

Однією з найважливіших аудиторських процедур є оцінка фінансової звітності суб'єкта господарювання. Цей процес допомагає зрозуміти фінансове становище підприємства, його рентабельність, платоспроможність

та стабільність. Він також допомагає виявити тенденції в розвитку доходів та витрат, а також ідентифікувати фактори, що впливають на рентабельність. Перевірка аудитором фінансової звітності є особливо відповідальним завданням, оскільки аудиторська перевірка фінансової звітності сприяє підтвердженню достовірності та надійності фінансової інформації, яку надає підприємство, виявляє можливі помилки, недоліки в звіті, аналізують систему внутрішнього контролю, її сильні та слабкі сторони та надають рекомендації щодо поліпшення ситуації.

Суб'єкти мікропідприємництва працюють з невеликим за обсягом асортиментом товарів чи послуг, проводять свою підприємницьку діяльність на одному чи декільких об'єктах. Це допомагає аудитору швидше вникнути в особливості діяльності суб'єкта мікропідприємництва і спланувати аудиторські процедури, ніж це зробити з великим підприємством. Запровадження значної кількості аудиторських процедур може бути доволі легкою діяльністю. Наприклад, при проведенні аналітичних процедур можуть бути використані ефективні засоби прогнозування. За допомогою аналітичних процедур можна отримати прийнятні докази, які дозволяють в деяких випадках зменшити необхідність у проведенні інших процедур перевірки по суті. На багатьох суб'єктах мікропідприємництва множина даних бухгалтерського обліку є невеликою і її легко можна проаналізувати.

Також суб'єкти мікропідприємництва запроваджують бухгалтерський облік в потрібному обсязі, щоб відповідати вимогам нормативно-правових актів і регулюючих органів, а також для задоволення потреб управління на самих суб'єктах господарювання, в тому числі тих, що асоціюються з підготовкою фінансової звітності і її аудитом. Тому бухгалтерський облік на підприємстві має бути організований таким чином, щоб він надавав впевненість в тому, що:

- «всі операції та інші дані бухгалтерського обліку, які слід було б відобразити, дійсно були відображені в обліку» [24];
- «активи і зобов'язання, відображені в системі бухгалтерського обліку, дійсно існують і відображені за відповідною вартістю» [24];
- «факти шахрайства і помилки при обробці даних бухгалтерського обліку будуть виявлені» [24].

Оскільки в законодавчому полі відсутністю загальноприйняті стандарти з оцінки суттєвості за допомогою кількісних методів, аудитор зобов'язаний в кожному конкретному випадку застосовувати професійне судження з для опрацювання цих обставин. «У відповідності з однією з методик при кількісній оцінці суттєвості використовується певна частка від базового показника фінансової звітності. В якості такого показника може виступати:

- прибуток або збиток до оподаткування;
- виручка від реалізації;
- валюта балансу» [23].

Застосування Міжнародних стандартів аудиту для проведення аудиту суб'єктів мікропідприємства дозволить одержати об'єктивні результати, які характеризують стан суб'єкта господарювання з усіх боків та будуть відображені у звіті аудитора.

В суб'єктах мікропідприємства може бути притаманний високий ступінь ризику помилок та шахрайства. Вони можуть призвести до значних викривлень у фінансовій звітності, які пов'язані в більшості випадків з відхиленнями від чинного законодавства, особливо у сфері оподаткування. Тому під час аудиту звітності мікропідприємств важливо приділяти значну увагу перевірці дотримання чинних законодавчих актів, які регулюють фінансово-господарську діяльність.

Інформаційне забезпечення фінансової звітності мікропідприємства включає в себе процес збору, обробки та аналізу фінансової інформації з метою підготовки достовірних та зрозумілих фінансових звітів. Це дозволяє керівництву, власникам, інвесторам та іншим зацікавленим сторонам робити обґрунтовані рішення щодо фінансового стану та результатів діяльності підприємства.

Фінансова звітність формується на основі різноманітних первинних документів, які фіксують фінансові транзакції та події, що відбуваються в підприємстві

На основі первинних документів складаються облікові реєстри. Облікові реєстри – це спеціальні журнали в яких ведеться облік бухгалтерської інформації підприємства. Облікові реєстри є основним інструментом бухгалтерського обліку та дозволяють систематизувати, відображати та зберігати фінансову інформацію, дозволяють відстежувати всі

грошові та не грошові операції, що відбуваються в підприємстві, надають можливість аналізувати фінансові показники підприємства, виявляти тенденції, оцінювати фінансові результати та ефективність діяльності [25].

«Головна книга є одним з основних облікових реєстрів в бухгалтерському обліку підприємства. Вона використовується для ведення обліку всіх рахунків, які відображають фінансові операції підприємства, для узагальнення даних з журналу, перевірки записів, за окремими рахунками та підготовки фінансової звітності. Суми оборотів за кредитом рахунків заносяться до Головної книги з журналів» [13].

Основна функція головної книги полягає у реєстрації дебетових та кредитових оборотів на рахунках підприємства. Кожен рахунок має свій запис в головній книзі, де вказуються суми та напрямок оборотів, дати проведення операцій, опис операцій. Таким чином, головна книга дозволяє відслідковувати рух коштів та майна підприємства на рахунках протягом певного періоду.

«Формування податкової звітності для мікропідприємства зазвичай відбувається відповідно до вимог податкового законодавства» [7].

«Весь бухгалтерський цикл від здійснення операцій до формування фінансової звітності поділяється на етапи»]:

- «відображення усіх операцій у первинних документах» [7];
- «аналізуючи операції, заповнюються облікові реєстри» [7];
- «дані переносяться у Головну книгу» [7];
- «закриваються рахунки доходів та витрат» [7];
- «складається оборотно-сальдовий баланс» [7]
- «складається фінансова звітність (Баланс, Звіт про фінансові результати)» [7].

Нормативними документами, що регулюють організацію бухгалтерського обліку на мікропідприємствах, передбачені такі форми ведення: журнально-ордерна, проста, спрощена, комп'ютеризована.

Основним комбінованим реєстром для ведення фінансової звітності може бути «Книга бухгалтерського обліку мікропідприємств». Вона складається з трьох основних розділів [28]:

- «перший призначений для реєстрації господарських операцій у хронологічному порядку їх здійснення» [28];

– «другий заповнюється для здійснення записів за окремими рахунками бухгалтерського обліку» [28];

– «третьій застосовується задля ведення допоміжних реєстрів обліку» [28].

Фінансова звітність, повина бути зорієнтована на її користувачів, а тому пропозиції щодо складу, структури та змісту звітності мікропідприємств повинні бути розроблені відповідно до їх інформаційних потреб.

Сучасний процес аудиту передбачає оцінку факторів аудиторського ризику, які набувають на підприємстві малого бізнесу специфічних характеристик. Зокрема, є потреба у наявності окремого керівництва, рекомендацій по застосуванню існуючих нормативів аудиту при аудиті звітності мікропідприємств.

Отже, потреба повсебічного реформування бухгалтерського обліку та фінансової звітності, відповідно до вимог ринкової економіки і МСФЗ, є важливим спільним завданням, яке повинно об'єднати зусилля науковців, державних органів влади і професійних організацій для подальшого розвитку теорії і практики складання фінансової звітності, що надаватиме переваги вітчизняними підприємствам у процесі залучення інвестицій, розвитку реального сектора економіки, забезпечення економічного зростання та інтеграції України у ЄС.

2 МЕТОДИКА СКЛАДАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ СУБ'ЄКТА МІКРОПІДПРИЄМНИЦТВА ТА АУДИТУ ЇЇ ПОКАЗНИКІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ ТОВ «ТИТАНІУМ ТРИ ПЛЮС»

2.1 Організаційно-економічна характеристика ТОВ «Титаніум три плюс»

ТОВ «Титаніум три плюс» є юридичною особою та розташоване у м. Хмельницькому, за адресою вул. Курчатова, буд. 16.

«Метою діяльності Товариства є отримання прибутку з подальшим його розподілом між учасниками цього Товариства» [44]

«Засновники (учасники) не відповідають за зобов'язаннями Товариства, але несуть ризик збитків пов'язаних із діяльністю, у межах своїх внесків до статутного капіталу. Натомість учасники, які не повністю внесли вклад, несуть лише солідарну відповідальність за зобов'язаннями в межах вартості своєї внесеної частини» [44]

У статуті ТОВ «Титаніум три плюс» вказані права та обов'язки як самого Товариства, так і його учасників: брати участь в управлінні та діяльності; дотримуватися статуту та інших внутрішніх документів; не розголошувати комерційні таємниці тощо.

Статутний капітал становить 5000 грн. та складається із вкладів учасників Товариства. В свою чергу, рішення про зміну співвідношення часток учасників у статутному капіталі приймається одностайним рішенням Загальних зборів учасників.

«В Товаристві можуть створюватися резервний та інші фонди. Їх створення, використання, поповнення та ліквідація регулюється спеціальними положеннями про них, що затверджуються рішенням учасників» [44].

«Збитки від господарської діяльності покриваються за рахунок коштів резервного фонду, або у порядку визначеному Загальними зборами» [44]

«Предметом діяльності Товариства на внутрішньому та зовнішньому ринку є [44]:

- оптова і роздрібна торгівля;
- операції з нерухомим майном;

- професійна, наукова та технічна діяльність;
- діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування;
- консультації та послуги у сферах архітектури, права, інжинірингу, геології та геодезії тощо;
- тимчасове розміщування та організація харчування;
- транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність»

Всі види діяльності, які потребують спеціального дозволу, здійснюються при наявності таких дозволів (ліцензій).

«Предметом зовнішньоекономічної діяльності Товариства є вісі види діяльності згідно з діючим законодавством України» [44].

«Товариство здійснює оперативний та бухгалтерський облік результатів своєї діяльності, веде статистичну звітність у встановленому порядку, несе відповідальність за їх достовірність та подає державним органам згідно з установленними формами й строками» [44].

Згідно, норм НП(С)БО 25 дане мікропідприємство веде «спрощений бухгалтерський облік доходів та витрат відповідно до податкового законодавства, а також складає фінансову звітність у складі форм № 1-мс і № 2-мс» [12].

Товариство здійснює синтетичний та аналітичний облік. Усі операції, а також дані за ними заповнюються у спеціальних облікових регістрах бухгалтерського обліку: журнали-ордери, відомості, виписки з банку, картки тощо.

ТОВ «Титаніум три плюс» засноване та діє на підставі статуту підприємства [44], Цивільного та Господарського кодексів України [2; 3], Законів України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань» [5], «Про товариства з обмеженою відповідальністю та додатковою відповідальністю» [6] та іншого чинного в Україні законодавства.

«Товариство має самостійний баланс, рахунки в банках, може мати бланки, фірмовий знак, а також знак для товарів і послуг та інші реквізити» [44].

Вищим органом Товариства є Загальні збори учасників. Натомість виконавчим органом, що здійснює управління поточною діяльністю є директор, який призначається на Загальних зборах.

Також, у статуті підприємства розписані правочини та способи їх вирішення.

«У всьому, що не врегульовано статутом, учасники керуються чинним в Україні законодавством» [43].

«Фінансова звітність - бухгалтерська звітність, що містить інформацію про фінансове становище, результати діяльності та рух грошових коштів підприємства за звітний період» [4].

Перед складанням річної фінансової звітності обов'язкове проведення інвентаризації активів та зобов'язань підприємства.

«Інформація, яка надається у фінансових звітах, має бути дохідливою, достовірною, однозначно тлумачитися її користувачами, містити лише доречну інформацію, давати можливість користувачам порівнювати фінансові звіти різних підприємств і за різні періоди» [4].

«Баланс відображає на певну дату активи, зобов'язання і власний капітал підприємства. Баланс складається із двох частин: активу і пасиву. В активі показують ресурси, використання яких, як очікується, сприятимуть отриманню економічних вигод у майбутньому, - основні засоби, виробничі запаси, готова продукція, гроші тощо» [12].

«В пасиві показують власний капітал та зобов'язання. Підсумки активу і пасиву балансу підприємства завжди рівні між собою» [12].

«Звіт про фінансові результати складається із двох розділів: фінансові результати та елементи операційних витрат» [12].

«У першому розділі відображують дохід, витрати та визначають чистий фінансовий результат (прибуток або збиток)» [12].

«У другому розділі звіту про фінансові результати наводять елементи операційних витрат, понесених у процесі діяльності впродовж звітного періоду» [12]

Загалом за даними фінансової звітності можна розрахувати певні показники діяльності підприємства.

Наприклад за даними в додатку А можна проаналізувати баланс ТОВ «Титаніум три плюс», слід розрахувати розмір абсолютних і відносних відхилень порівняльних показників (табл. 2.1).

Таблиця 2.1 – Порівняльний аналітичний баланс ТОВ «Титаніум три плюс» за 2022-2023 рр.

Показники	За 2022		За 2023		Відхилення	
	тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	%
1	2	3	4	5	6	7
АКТИВ						
I. Необоротні активи						
Основні засоби	87,8	4,9	30,2	2,3	-57,6	34,4
Інші необоротні активи	-	-	-	-	-	-
II. Оборотні активи						
Запаси	857,1	48,2	754,3	56,4	-102,8	88,0
Поточна дебіторська заборгованість	833,7	46,9	552,5	41,3	-281,2	66,3
Гроші та їх еквіваленти	-	-	0,1	0,01	-	-
Інші оборотні активи	-	-	-	-	-	-
Баланс	1778,6	100	1337,1	100	-441,5	75,2
ПАСИВ						
I. Власний капітал						
Капітал	5,0	0,3	5,0	0,4	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	51,9	2,9	91,3	6,8	39,4	175,9
II. Довгострокові зобов'язання						
III. Поточні зобов'язання						
Короткострокові кредити банків	-	-	-	-	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	150,8	8,5	108,3	8,1	-42,5	71,8
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками	47,7	2,7	16,9	1,3	-30,8	35,4
Інші поточні зобов'язання	1523,2	85,6	1115,6	83,4	-407,6	73,2
Баланс	1778,6	100	1337,1	100	-441,5	75,2

На підставі наведеної таблиці 2.1 можна зробити наступні висновки. Загальна вартість майна підприємства у 2023 році зменшилася на 441,5 тис. грн., у порівнянні з минулим роком. Оборотні активи також зменшилися за період на 384 тис. грн., що значно перевищує частку необоротних активів.

Досить значно у абсолютному вираженні зменшилися основні засоби на 57,6 тис. грн., в порівнянні з минулим роком. В свою чергу, запаси та поточна дебіторська заборгованість у 2023 році також зменшилися, відповідно на 102,8 та 281,2 тис. грн..

Розглядаючи зменшення поточної дебіторської заборгованості у 2023 році можна сказати, що даний факт відображає меншу кількість частини поточних активів на кредитування споживачів готової продукції, товарів, робіт і послуг підприємства та інших дебіторів. З іншого боку, дебіторська заборгованість вказує на майбутнє надходження грошових коштів, у разі, якщо ТОВ «Титаніум три плюс» має платоспроможних дебіторів.

Щодо, власного капіталу, то протягом зазначеного періоду ніяких змін не відбулося. Нерозподілений прибуток (непокритий збиток) збільшився на 39,4 тис. грн. за 2023 рік. Інформації по довгострокових зобов'язаннях немає так, як на ТОВ «Титаніум три плюс» вони не велися. Короткострокових кредитів банків за 2023 рік у підприємства не було. Інші поточні зобов'язання зменшилися на 407,6 тис. грн..

І на завершення поточна кредиторська заборгованість за товати, роботи, послуги зменшилася в порівнянні з минулим роком на 42,5 тис. грн. Поточна кредиторська заборгованість по розрахунках також зменшилася на 30,8 тис. грн., що позитивним зрушенням. Також, щоб краще проаналізувати фінансові результати ТОВ «Титаніум три плюс», можна провести порівняння та розрахунки за 2022-2023 рр (табл. 2.2).

Таблиця 2.2 – Аналіз динаміки фінансових результатів ТОВ «Титаніум три плюс» за 2022-2023 рр.

Показник	За 2022	За 2023	Абсолютне значення, тис. грн.	Темп приросту, %
1	2	3	4	5
Чистий дохід (виручка)	731,5	1369,8	638,3	187,3
Валовий прибуток	1,5	39,8	38,3	2653,3
Фінансовий результат від операційної діяльності	-	-	-	-
Чистий прибуток	1,2	39,4	38,2	2814,3

Як можна побачити із даних таблиці 2.2 підприємство мало загальний прибуток. Розглядаючи більш детально, то показники чистого доходу

(виручки), валового прибутку та чистого прибутку, значно збільшилися у порівнянні з минулим роком, відповідно на 638,3; 38,3 та 38,2 тис. грн.. Темп приросту показників був відповідно 187,3%, 2653,3% та 2814,3%.

Ліквідність характеризує здатність підприємства швидко перетворювати активи на гроші. Оцінюючи ліквідність підприємства, слід проаналізувати достатність поточних (оборотних) активів для погашення поточних зобов'язань – короткострокової кредиторської заборгованості.

Для того, щоб дослідити показник ліквідності необхідно розглянути активи балансу та згрупувати їх за певними ознаками (табл. 2.3).

Інформація для розрахунку знаходиться у додатку А.

Таблиця 2.3 – Групування активів балансу за ознакою рівня ліквідності

Група	Вид активів	Економічний зміст	За 2022	За 2023
1	2	3	4	5
A1	Високоліквідні	Гроші та їх еквіваленти, поточні фінансові інвестиції	-	0,1
A2	Середньоліквідні	Поточна дебіторська заборгованість за видами	833,7	552,5
A3	Низьколіквідні	Запаси, поточні біологічні активи, витрати майбутніх періодів, інші оборотні активи	857,1	754,3
A4	Важколіквідні	Необоротні активи, необоротні активи утримувані для продажу та групи вибуття	87,8	30,2

Також, для визначення показника ліквідності, розглядаються пасиви балансу підприємства (табл. 2.4).

Таблиця 2.4 – Групування пасивів балансу за ознакою терміновості сплати

Група	Вид активів	Економічний зміст	За 2020	За 2021
1	2	3	4	5
П1	Найбільш термінові зобов'язання	Поточна кредиторська заборгованість за видами	204,8	125,2

Кінець таблиці 2.4

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

П2	Короткострокові зобов'язання і забезпечення	Короткострокові кредити банків, поточні забезпечення, доходи майбутніх періодів, інші поточні зобов'язання	1523,2	1115,6
П3	Довгострокові зобов'язання і забезпечення	Відсрочені податкові зобов'язання, довгострокові кредити банків, інші довгострокові зобов'язання, довгострокові забезпечення, цільове фінансування	-	-
П4	Постійні пасиви	Власний капітал, зобов'язання пов'язані з необоротними активами утримуваними для продажу та групами вибуття	56,9	96,3

За даними таблиць 2.3-2.4 можна визначити, що ліквідність балансу за 2022-2023 рр. більшою мірою відрізняється від абсолютної, а саме:

- 2022 рік = $(A1 \leq П1)$; $(A2 \leq П2)$; $(A3 \geq П3)$; $(A4 \geq П4)$
- 2023 рік = $(A1 \leq П1)$; $(A2 \leq П2)$; $(A3 \geq П3)$; $(A4 \leq П4)$

Отже, можна сказати що у 2023 році при порівнянні активів та пасивів підприємства не виконуються дві умови ($(A1 \leq П1)$, $(A2 \leq П2)$) в порівнянні із минулим роком, де не виконувалися вже три з них ($(A1 \leq П1)$, $(A2 \leq П2)$ та $(A4 \geq П4)$). Це свідчить про те, що якщо в подальшому буде нестача грошових коштів Товариство буде невзможі оплатити свої поточні борги та зобов'язання. Це може призвести до інтенсивного продажу довгострокових вкладень та активів, а в найгіршому випадку – до неплатоспроможності та банкрутства.

Також, недостатня ліквідність може означати зменшення прибутковості, втрату контролю та часткову або повну втрату вкладень капіталу. У випадку, коли власники несуть необмежену відповідальність, їх збитки можуть навіть перевищити початкові вкладення.

За даними балансу підприємства можна також проаналізувати відносні показники ліквідності (табл 2.3). За 2022 рік показники розраховуються, як:

- коефіцієнт швидкої ліквідності = $833,7/1721,7 = 0,5$
- коефіцієнт загальної ліквідності (коефіцієнт критичної ліквідності) = $1690,8/1721,7 = 1,0$
- коефіцієнт покриття запасів = $1690,8/857,1 = 1,9$

В свою чергу, за 2023 рік показники становлять:

– коефіцієнт швидкої ліквідності = $552,5/1240,8 = 0,4$

– коефіцієнт загальної ліквідності (коефіцієнт критичної ліквідності) = $1306,9/1240,8 = 1,1$

– коефіцієнт покриття запасів = $1306,9/754,3 = 1,7$

Таблиця 2.5 - Відносні показники ліквідності

Вид активів	За 2022	За 2023	Нормативне значення
1	2	3	4
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	-	-	$\geq 0,2$
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,5	0,4	$\geq 0,7$
Коефіцієнт загальної ліквідності	1,0	1,1	$\geq 1,0$
Коефіцієнт платоспроможності	-	-	$\geq 0,1$
Коефіцієнт критичної ліквідності	1,0	1,1	$\geq 1,0$
Коефіцієнт покриття запасів	1,9	1,7	$\geq 1,0$

Із таблиці 2.5 можна побачити, що лише коефіцієнт абсолютної ліквідності та коефіцієнт платоспроможності було неможливо визначити так, як у балансі не було достатньо даних щодо грошових коштів та поточних фінансових інвестицій. В свою чергу, менше значення в порівнянні з нормативним наведено у коефіцієна швидкої ліквідності. Натомість коефіцієнт загальної ліквідності та коефіцієнт критичної ліквідності дорівнюють нормативному значенню.

Коефіцієнт покриття запасів у 2023 році є значно меншим в порівнянні з 2022 роком, але він все ще перевищує нормативне значення.

Щодо платоспроможності, то даний показник говорить про те чи у підприємства наявні грошові кошти, достатні для розрахунків за поточною кредиторською заборгованістю.

Отже, беручи до уваги вище наведене можна сказати, що Товариство все ще може функціонувати не тільки за рахунок грошових коштів, але і за рахунок очікуваних фінансових надходжень.

Аналіз динаміки та структури фінансових результатів не дає можливості наочно побачити ефективність діяльності підприємства. Ефективність – це відношення отриманого результату (прибутку) до понесених витрат, або загального обсягу діяльності. У фінансово-економічному аналізі існує для цього загальноживаний термін – рентабельність.

Рентабельність є відносним показником, і вона необхідна для аналізу господарської та економічної діяльності будь-якого підприємства. На рентабельність можуть впливати різні чинники: джерела капіталу, вартість активів, оборотних коштів, розмір виручки та ще багато чого. Рентабельність дозволяє побачити, скільки прибутку отримано з кожного витраченого долара, гривні або іншої валюти.

На основі Звіту про фінансові результати (додаток А) можна порахувати декілька показників рентабельності (табл. 2.6).

Валова рентабельність становить:

- за 2022 рік = $(1,5 \cdot 100\%) / 731,5 = 0,2\%$
- за 2023 рік = $(39,8 \cdot 100\%) / 1369,8 = 2,9\%$

Рентабельність продукції:

- за 2022 рік = $(1,5 \cdot 100\%) / 489,9 = 0,3\%$
- за 2023 рік = $(39,8 \cdot 100\%) / 1079,8 = 3,7\%$

Операційну рентабельність визначити не можливо тому, що у звіті про фінансові результати немає даних щодо операційної діяльності.

Чиста рентабельність розраховується, як:

- за 2022 рік = $(1,2 \cdot 100\%) / 731,5 = 0,2\%$
- за 2023 рік = $(39,4 \cdot 100\%) / 1369,8 = 2,9\%$

Таблиця 2.6 – Показники рентабельності ТОВ «Титаніум три плюс» за 2022-2023 рр.

Показник	За 2022	За 2023	Зміна показника за 2022-2023 рр
1	2	3	4
Валова рентабельність, %	0,2	2,9	2,7
Рентабельність продукції, %	0,3	3,7	3,4
Операційна рентабельність, %	-	-	-
Чиста рентабельність, %	0,2	2,9	2,7

Отже, розглядаючи дані таблиці 2.6 можна сказати, що Товариство зазнало значних прибутків. Усі показники рентабельності за 2023 рік зросли у порівнянні з попереднім роком, відповідно на 2,7%; 3,4% та 2,7%.

Домогтися високої рентабельності прагне кожен підприємець або керівник бізнес-проекту. Але, щоб правильно її розрахувати, потрібно врахувати вплив різних факторів, які бувають зовнішніми або внутрішніми.

У випадку ТОВ «Титаніум три плюс», то слід врахувати такі чиники, як обсяг та структура товарів (послуг), ціноутворення, фінансова політика компанії, стан основних засобів.

2.2 Організація обліку та методика складання фінансової звітності суб'єкта мікропідприємництва

Фінансова звітність суб'єкта мікропідприємства є завершальним етапом облікового циклу підприємства та складається за результатами звітного року. Дотримання якісних характеристик складання фінансової звітності мікропідприємства впливає на відповідність організації бухгалтерського обліку в цих підприємствах та важливих аспектах облікової політики.

Облікова політика мікропідприємства є важливим елементом організації бухгалтерського обліку, оскільки визначає всі процеси формування фінансової звітності. Згідно чинного законодавства кожне підприємство обирає аспекти облікової політики щодо активів та зобов'язань, які мають альтернативні методики застосування, та закріплює їх у відповідному наказі по підприємству. Облікова політика встановлюється як правило перед початком поточного року та застосовується з року в рік послідовно.

До елементів облікової політики на мікропідприємстві ТОВ «Титаніум три плюс» відносять:

- облік з використанням класів рахунків 9 «Витрати діяльності»;
- облік витрат здійснювати за повними витратами;
- вибір позамовного методу калькулювання собівартості продукції;
- центри витрат – виробництво кованих виробів в цеху та фарбування у замовника;
- калькуляція складається на кожен вид виробів в розрізі готової продукції та наданих послуг;
- визначено перелік постійних та змінних загальновиробничих витрат;
- базою розподілу загальновиробничих витрат є обсяги діяльності;
- залишки незавершеного виробництва оцінюються за виробничою собівартістю;

- оцінка ступеня завершеності операцій знадання послуг проводиться методом виивчення виконаних робіт;
- розроблено робочий план рахунків щодо обліку доходів та витрат та фінансових результатів;
- розроблено перелік реєстрів управлінського обліку та затверджено наказом по підприємству;
- розроблено форми управлінської звітності, визначено строки її підготовки.

Щодо результатів діяльності суб'єкта господарювання наказ про облікову політику включає робочий план рахунків підприємства в розрізі синтетичних та аналітичних субрахунків, детальний перелік первинних документів, графік документообороту, форми внутрішньогосподарської звітності.

ТОВ «Титаніум три плюс» як суб'єкт мікропідприємництва при розробці облікової політики взяло до уваги наступні фактори:

- обсяги доходів підприємства та кількість працюючих;
- вид економічної діяльності;
- вибір загального чи скороченого Плану рахунків;
- вибір загальної чи спрощеної системи оподаткування;
- графік документообороту та форми первинних (зведених) документів;
- вибір форми бухгалтерського обліку;

«Організацію документообороту на підприємстві ТОВ «Титаніум три плюс» доцільно розробляти як один з найважливіших елементів облікової політики. Загалом, документооборот повинен відповідати критеріям оперативності, цілеспрямованості і не передбачати повторюваних операцій, що шкодять вірному напрямку документів. Потрібно запроваджувати принцип одноразового розміщення документа в структурному підрозділі або виконавця» [27, с.14].

Під час розробки графіка документообороту, необхідно дотримуватися «Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку» [17], а саме, «для впорядкування руху та своєчасного одержання для записів у бухгалтерському обліку первинних документів наказом керівника підприємства, установи встановлюється графік документообігу, в якому

вказуються дата створення або одержання від інших підприємств та установ документів, прийняття їх до обліку, передача в оброблення та до архіву» [45].

На підприємстві ТОВ «Титаніум три плюс» оптимальною є така послідовність документообороту (рис. 2.1).

Рисунок 2.1 – Послідовність документообороту на підприємстві ТОВ «Титаніум три плюс»

Впорядкування потоків первинних документів на підприємстві забезпечується раціональною організацією діловодства та способом обробки облікових даних. Ждя цього доцільно використовувати комп'ютерні технології .Відповідно до Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку запасів «розпорядчий документ про облікову політику визначає: поріг суттєвості, методи амортизації необоротних активів, методи оцінки вибуття запасів, облік витрат, метод обчислення резерву сумнівних боргів, використання прибутку» [18]. Наведений перелік не є остаточним, управлінський персонал суб'єкта господарювання приймає рішення щодо елементів облікової політики, для того щоб фінансові звітність відповідала в усіх суттєвих аспектах положенням стандартам бухгалтерського обліку.

Важливим елементом облікової політики є вибір порогу суттєвості. Відповідно до чинного законодавства «суттєвість – це характеристики облікової інформації, які визначають її здатність впливати на рішення користувачів фінансової звітності. «Поріг суттєвості – абсолютна або відносна величина, яка є кількісною ознакою суттєвості облікової інформації. Ознаками суттєвості облікової інформації є її кількісні та якісні характеристики, важливі

для користувачів такої інформації» [19]. Об'єктами застосування суттєвості є діяльність підприємства в цілому; окремі господарські операції та об'єкти обліку; статті фінансової звітності [19].

ТОВ «Титанум три плюс» визначило наступні характеристики суттєвості для окремих господарських операцій та об'єктів обліку (табл. 2.7).
Таблиця 2.7. – Критерії суттєвості в бухгалтерському обліку на підприємстві ТОВ «Титаніум три плюс»

Критерій суттєвості	Поріг суттєвості
1	2
«Для окремих об'єктів обліку, що відносяться до активів, зобов'язань і власного капіталу підприємства» [19]	5 % активів
«Для окремих видів доходів і витрат» [19]	2 % чистого прибутку
«з метою відображення переоцінки або зменшення корисності об'єктів обліку» [19]	«10-% відхилення залишкової вартості об'єктів обліку від їх справедливої вартості» [19]
«Для визначення оренди фінансовою» [19]	«75 % строку корисного використання об'єкту оренди» [19]
«Для визначення подібних активів» [19]	«різниця між справедливою вартістю об'єктів обміну не повинна перевищувати 10» [19]

Для забезпечення повної, правдивої та неупередженої інформації про стан активів, зобов'язань та капіталу, результатів діяльності малого підприємства у фінансовій звітності на підприємстві здійснюється послідовний перелік етапів, а саме [18]:

– «1 етап: ознайомлення осіб, відповідальних за складання фінансової звітності, з нормативними правилами, змінами і доповнень до чинних Законів і нормативних документів, що стосуються змісту, структури і порядку складання та подання звітності» [18];

– «2 етап: проведення обов'язкової інвентаризації та визначення її результатів, з відображаючи їх на рахунках обліку» [18];

- «3 етап: уточнення показників звітності у зв'язку із змінами у законах та нормативних документах, що вводяться в дію не з дати їх затвердження, а з початку попередніх звітних періодів, а також у зв'язку із структурними змінами на підприємстві» [18];
- «4 етап: проведення уцінки активів, якщо їх чиста вартість реалізації менша за первісну та віднесення її на витрати підприємства» [18];
- «5 етап: нарахування резервів, що передбачені наказом про облікову політику, коригування тих, що були створені, але не використані в звітному періоді, якщо їх залишки не переходять на наступний фінансовий рік» [18];
- «6 етап: перевірка і закриття рахунків аналітичного обліку, складання оборотних відомостей за аналітичними рахунками, відкритими до синтетичних рахунків. Така робота необхідна як для забезпечення достовірності даних, так і для заповнення форм звітності» [18];
- «7 етап: формування оборотно-сальдової відомості за даними синтетичних рахунків та її перевірка на співпадіння загальних сум оборотів та сальдо по дебету і кредиту» [18];
- «8 етап: заповнення фінансової звітності мікропідприємства у складі Балансу (форма №1-мс) та Звіт про фінансові результати (форма №2-мс)» [18];
- «9 етап: перевірка узгодженості показників складі Балансу (форма №1-мс) та Звіт про фінансові результати (форма №2-мс) за Методикою узгодженості показників звітності» [18];
- «10 етап: затвердження та підписання фінансової звітності мікропідприємства керівником і головним бухгалтером» [18].

Найважливішою формою фінансової звітності є бухгалтерський баланс – звіт про фінансовий стан підприємства, який відображає на певну дату його активи, зобов'язання і власний капітал.

«Метою складання Балансу є надання повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансовий стан підприємства на звітну дату користувачам підприємства. Баланс, як і будь-яка форма фінансової звітності, включає заголовок, основні її елементи (класи) та підкласи. У заголовку Балансу (форми 1-м) наводиться: назва та дата складання звіту, інформація про назву підприємства, його організаційно-правову форму та місцезнаходження; вид економічної діяльності; середню кількість працівників; адресу та телефон,

коди ЄДРПОУ, КАТОТТГ, КОПФГ, КВЕД, а також валюта, в якій складено звіт» [13].

Баланс мікропідприємства складається в тисячах гривень з одним десятковим знаком і включає розділи та статті, суми по яких зараховуються до валюти балансу. Елементами балансу є перелік наступних розділів: активи, зобов'язання та власний капітал.

Підсумок активів балансу повинен дорівнювати сумі зобов'язань та власного капіталу, що пояснюється балансовою рівністю на підприємстві.

Отже, можна сказати що підсумок активу Балансу (Звіту про фінансовий стан) повинен дорівнювати сумі власного капіталу і зобов'язань тобто підсумку пасиву балансу.

Відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» «активи - це ресурси підприємства, використання яких, як очікується, призведе до надходження економічних вигод у майбутньому» [4].

«Зобов'язання - заборгованість підприємства, яка раніше виникла внаслідок минулих подій і погашення якої, призведе до зменшення ресурсів підприємства, що втілюють в собі економічні вигоди. Власний капітал - різниця між активами і зобов'язаннями підприємства» [4].

«Актив балансу включає необоротні активи, оборотні активи та необоротні активи, утримувані для продажу. Необоротні активи – це усі активи, що не є оборотними, тобто активи, які обмежені у використанні (основні засоби, довгострокові фінансові інвестиції, незавершене будівництво). Слід відмітити, що у першому розділі балансу (форми 1м) окремо відображається первісна і залишкова вартість необоротних активів, а також нарахований знос» [4].

«Оборотні активи – це активи, призначені для реалізації чи споживання протягом операційного циклу, чи протягом дванадцяти місяців з дати балансу, наприклад це можуть бути виробничі запаси, готова продукція або дебіторська заборгованість» [4].

«Власний капітал - це частина в активах, що залишається після вирахування зобов'язань» [4]. У балансі (форма 1 м) вони поділяються на зареєстрований (пайовий) капітал, додатковий капітал, резервний капітал та нерозподілений прибуток. При цьому у першому розділі пасиву балансу також

наводяться регулюючі статті, які зменшують розмір власного капіталу: непокритий збиток та неоплачений капітал.

Окрім капіталу, пасив балансу містить в собі довгострокові зобов'язання, поточні зобов'язання, зобов'язання пов'язані з необоротними активами утримуваними для продажу. «Довгострокові зобов'язання – зобов'язання підприємства, які мають бути погашені протягом більше як дванадцять місяців, або протягом операційного циклу якщо він більше одного року» [4].

«Поточні зобов'язання – це зобов'язання, які будуть погашені протягом операційного циклу підприємства або повинні бути погашені протягом дванадцяти місяців, починаючи з дати балансу» [4]. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття представляються у фінансовій звітності окремо від інших активів, зобов'язань та результатів інших видів діяльності.

Наступною формою фінансової звітності у складі фінансової звітності мікропідприємства є Звіт про фінансові результати (форма 2-м). Це звіт про доходи та витрати підприємства і його фінансові результати. Його метою є надання користувачам повної, правдивої та неупередженої інформації про доходи, витрати, прибутки і збитки від діяльності підприємства за звітний період.

«Витрати - зменшення економічних вигод у вигляді вибуття активів або збільшення зобов'язань, які призводять до зменшення власного капіталу (за винятком зменшення капіталу за рахунок його вилучення або розподілу власниками)» [11]. Доходами являються збільшенням економічних вигод у вигляді надходження активів або зменшення зобов'язань, які, в свою чергу, призводять до зростання власного капіталу (крім зростання капіталу за рахунок внесків власників).

У процесі складання звіту про фінансові результати потрібно обов'язково дотримуватися вимог щодо визнання доходів і витрат, які визначені у національних стандартах. Структура звіту про фінансові результати у складі фінансової звітності мікропідприємства заповнюється за формою №2-м, яка на відміну від форми № 2 має меншу кількість рядків у зв'язку з тим, що малим підприємствам дозволяється згрупувати окремі види доходів і витрат.

Ще однією відмінністю є те, що у формі 2м наводиться спочатку інформація про доходи малого підприємства за їх видами, а потім про витрати. Після цього розраховується фінансовий результат, тоді як у формі 2 наводиться інформація про доходи і витрати за видами діяльності в розрізі операційної, фінансової та інвестиційної діяльності.

«Формування звіту мікропідприємств ведеться на основі спрощеного плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств» [16]. Облік та узагальнення інформації про позабалансові активи і зобов'язання підприємства здійснюють з використанням позабалансових рахунків «Класу 0».

Всі статті звіту про фінансові результати заповнюються на основі робочого плану рахунків товариства, розробленого з використанням загального «Плану рахунків». Разом з тим значним недоліком є те, що фінансова звітність малого підприємства не надає користувача фінансової звітності інформації в тому обсязі, яка необхідна їм для управління. Тому слід вважати, що і для мікропідприємств, які складають звітність за національними стандартами, доцільним є розкриття додаткової інформації в примітках і пояснювальних записках, як це передбачено для фінансової звітності за міжнародними стандартами.

Ще одним напрямом підвищення інформативності показників фінансової звітності малого підприємства може бути внесення змін в НП(С)БО 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва» і доповнення його додатком із переліком додаткових статей, які можуть відображати малі підприємства, виходячи з власного професійного судження, якщо ці статті є суттєвими. Така зміна, дозволить зменшити регламентованість балансу (форми 1м) та звіту про фінансові результати (форми 2м) та підвищить інформативність фінансового звіту малого підприємства.

2.3. Аудит фінансової звітності суб'єкта мікропідприємництва

Основною метою аудиту фінансової звітності суб'єкта мікропідприємництва є «встановлення аудитором відповідності фінансової звітності в усіх суттєвих аспектах концептуальній основі, що регламентує порядок підготовки та подання фінансових звітів. Об'єкти аудиту фінансової

звітності – показники фінансової звітності та фінансово-господарські операції, на підставі яких вони були сформовані» [7].

«До методів і прийомів аудиту фінансової звітності належать загальнонаукові та спеціальні методи та методичні прийоми дослідження. Загально-наукові методи застосовуються на будь-якому етапі аудиторської перевірки і включають певні логічні операції такі, як аналіз, синтез, абстрагування, узагальнення, аналогія тощо. Отримані результати перевірки вимагають певної систематизації, узагальнення для формулювання об'єктивних висновків. Загально-наукові методи допомагають оцінити проведену роботу для визначення подальшого напрямку перевірки, отримання додаткової перевірки інформації одержаних результатів. При проведенні аудиту фінансової звітності використовуються спеціальні методи та методичні прийоми господарського контролю. Крім цього аудит виконує свої функції за допомогою власного методу, який є системою методичних прийомів і конкретних методик» [24].

Реалізація методичних прийомів аудиту здійснюється за допомогою процедур по суті.

Відповідно до МСА процедури по суті – «це перевірки, проведені для отримання аудиторських доказів з метою виявлення суттєвих викривлень у фінансових звітах» [39]. Є два типи процедур по суті:

- «перевірки докладної інформації про операції та залишки» [39];
- аналітичні процедури [39].

«Перевірки докладної інформації про операції та залишки складаються з вивчення записів або документів, як внутрішніх, так і зовнішніх, що зберігаються на папері, електронних та інших носіях інформації. Перевірка записів і документів надає аудиторські докази різного ступеня достовірності залежно від їх характеру та джерела, а також від ефективності процедур контролю для їх створення [39]. Методи і методичні прийоми аудиту фінансової звітності поділяють на:

- «методичні прийоми документального контролю (нормативно-правова, формальна, арифметична, хронологічна, зустрічна, взаємна перевірки, відновлення кількісно-сумового обліку)» [29];
- «статистичні методи (статистичні розрахунки)» [29];

– «методи економічного аналізу показників діяльності суб'єктів господарювання, які відображаються у фінансовій звітності» [29];

– «методичні прийоми фактичного контролю (за погодженням з керівництвом суб'єкта господарювання)» [29].

Характеристика методичних прийомів проведення аудиторської перевірки фінансової звітності наведена в табл. 2.8

Таблиця 2.8 – Характеристика методичних прийомів проведення аудиторської перевірки фінансової звітності

Методичні прийоми	Характеристика
1	2
Фактична перевірка	«Перевірка кількісного і якісного виміру об'єктів, яка здійснюється шляхом обстеження, огляду, обміру, перерахунку, зважування, лабораторного аналізу та інших способів перевірки фактичного стану активів» [29].
Документальна перевірка	«Перевірка документів і записів: формальна перевірка – візуальна перевірка правильності записів усіх реквізитів, виявлення безпідставних виправлень, підчисток, дописувань, перевірка достовірності підписів посадових і матеріально-відповідальних осіб; арифметична перевірка – перевірка правильності розрахунків у документах, облікових реєстрах і звітних форм; перевірка документів по суті – встановлення законності і доцільності операцій, правильність відображення операцій на рахунках та включення до статей витрат і доходів звітного періоду» [29].
Підтвердження (особливий тип запитів)	«Процес одержання письмових відомостей від третіх сторін щодо проведення визначених операцій, залишків на рахунках бухгалтерського обліку та іншої облікової інформації» [29].
Спостереження	«Безпосереднє візуальне спостереження аудитора за процедурами, процесами, огляд цінностей, приміщень тощо. Під час його проведення особисто аудитор не здійснює підрахунків, записів чи інших дій» [29].
Опитування (анкетування)	«Усне або письмове опитування компетентних осіб» [29]
Перерахунок	«Перевірка арифметичної точності джерел інформації або у виконанні аудитором незалежних розрахунків» [29]

Кінець таблиці 2.8

1	2
Аналітичний огляд	«Отримання певних показників і трендів розвитку суб'єкта господарювання, наявність взаємозв'язку між окремими показниками звітності, облікових реєстрів» [29]
Зустрічна перевірка	«Перевірка відображення операцій, що здійснюється між клієнтом і третіми особами та порівняння результатів операцій і у клієнті і у третьої особи» [29]
Повторне виконання	«Незалежне виконання аудитором процедур чи заходів контролю, які початково виконувалися як частина системи внутрішнього контролю суб'єкта господарювання, або вручну, або з застосуванням інформаційних технологій» [29]

Методи організації аудиторської перевірки включають:

– «суцільну перевірку: перевірка всієї множини інформації щодо господарських операцій і процесів, які проходили за період, що перевіряється» [29];

– «вибіркову перевірку: проведення аудиторських процедур до менш ніж 100% множини інформації, які дають можливість аудитору одержати аудиторські докази і, провівши оцінку окремих якостей обраних даних, поширити характеристики цих доказів на всю множину даних. Ризик невиявлення збільшується, оскільки за межами процедур аудитора можуть залишитися факти викривлень» [29];

– «аналітичну перевірку: оцінка фінансових та нефінансових показників за допомогою аналізу можливих залежностей між ними» [29];

– «комбіновану перевірку: поєднання суцільної, вибіркової і аналітичної перевірок» [29].

Складовою частиною методики аудиту є аудиторські процедури.

«Аудиторські процедури – це відповідний порядок і послідовність дій аудитора для отримання необхідних аудиторських доказів» [7].

«Аудиторська перевірка фінансової звітності повинна здійснюватися за допомогою її оцінки за певними ознаками і відповідними їм критеріям» [7].

Під аудиту фінансової звітності аудитором застосовуються всібічні критерії оцінювання фінансової звітності, особливо це здійснюється на завершальному етапі аудиту.

Мікропідприємства не підлягають обов'язковому аудиту. В той же час існує множина питань, які проявляються в процесі провадження господарської діяльності, і які доцільно вирішувати за допомогою залучення незалежних експертів – аудиторів. При цьому методика аудиту суб'єктів господарювання, які відносяться до мікропідприємств, має особливості, на яких аудитор з метою проведення більш якісної перевірки повинен зосереджувати свою увагу.

Аудит розпочинається з планування. Плануючи свою роботу, аудитор стикається з питанням вибору стратегії аудиту. «В західній практиці аудиту при виборі стратегії використовують два підходи до проведення перевірки фінансової звітності [47]:

- «аудит по циклам (цикл отримання доходу, закупівельний цикл, виробничий цикл, цикл реалізації тощо. Цикли можуть бути самостійно розроблені аудиторською фірмою)» [47];

- перевірка по статтям фінансової звітності [47].

Другий підхід є переважним з наступних причин:

- «поперше, перевірка по статтям звітності найбільш прив'язана до самої звітності і може бути легко проконтрольована (за суттєвими статтями звітності і робочими документами аудитора)» [47];

- по-друге, цей підхід є більш звичним для аудиторів України (з минулого досвіду ревізії) [47].

Отже, у випадку застосування аудитором стратегії по статтям фінансової звітності, необхідно поєднати планування аудиту, аудиторські процедури, які будуть здійснюватися під час перевірки, з формами фінансової звітності. Основними формами фінансової звітності, які перевіряє аудитор є баланс («Звіт про фінансовий стан») і звіт про фінансові результати («Звіт про сукупний дохід») (аудитор не зобов'язаний і не повинен перевіряти звіт про рух грошових коштів і звіт про власний капітал).

Як відомо, існують два види аудиторських процедур: тести контролю і процедури перевірки на суттєвість» [30]. «Тести контролю поділяються на процедури досягнення розуміння системи внутрішнього контролю і тести контрольних моментів. Процедури досягнення розуміння системи внутрішнього контролю (СВК) проводяться на стадії планування для визначення попереднього розміру ризику контролю і загального аудиторського ризику – тобто не відносяться до самого процесу перевірки, а

тести контрольних моментів проводяться безпосередньо на етапі перевірки СВК» [37].

Що стосується процедур перевірок на суттєвість, які поділяються на детальні тести операцій і сальдо рахунків (детальні тести) та аналітичні процедури, то обидва види процедур використовуються безпосередньо в процесі перевірки і отримання аудиторських доказів, тому їх необхідно враховувати в методиці.

Для ефективного проведення аудиту, необхідно дотримуватися наступних правил:

– «якщо існують всі або більшість умов, які дозволяють використовувати вибірку, потрібно використовувати вибірку. При цьому, якщо сукупність однорідна і аудитор забезпечений всіма необхідними засобами використовується статистична вибірка. В інших випадках – нестатистична»;

– «якщо в звітності містяться суттєві статті з великою кількістю операцій, то використовуються методи специфічного відбору» [29];

– «якщо є певні сумніви щодо надійності аудиторських доказів або достовірності даних, отриманих на попередніх етапах аудиту, аудитор використовує метод відбору специфічних статей або суцільну перевірку, якщо витрати на її проведення не перевищують витрат на зниження аудиторського ризику іншим способом» [29];

– «якщо за допомогою аналітичних процедур були виявлені незвичайні тенденції або суттєві статті з невеликою кількістю операцій по цих рахунках використовується суцільний метод або нестатистична вибірка» [29].

Аудит фінансової звітності суб'єкта мікропідприємства на підприємстві ТОВ «Титаніум три плюс» доцільно проводити в такій послідовності (рис. 2.2).

Аудит фінансової звітності оснований на методичних моментах, які дозволяють аудитору отримати достатні та достовірні аудиторські докази, для того щоб сформувавши в цілому думку щодо фінансової звітності.

В результаті складання загальної стратегії аудиту та визначивши послідовність аудиту фінансової звітності мікропідприємства, аудитор повинен отримати інформацію про фактори зовнішнього середовища, які впливають на економічну діяльність підприємства, а також внутрішню

інформацію суб'єкта господарювання щодо його організаційної структури, видів економічної діяльності, переліку виготовленої продукції, покупців та постачальників, порядок розподілу чистого прибутку та ін.

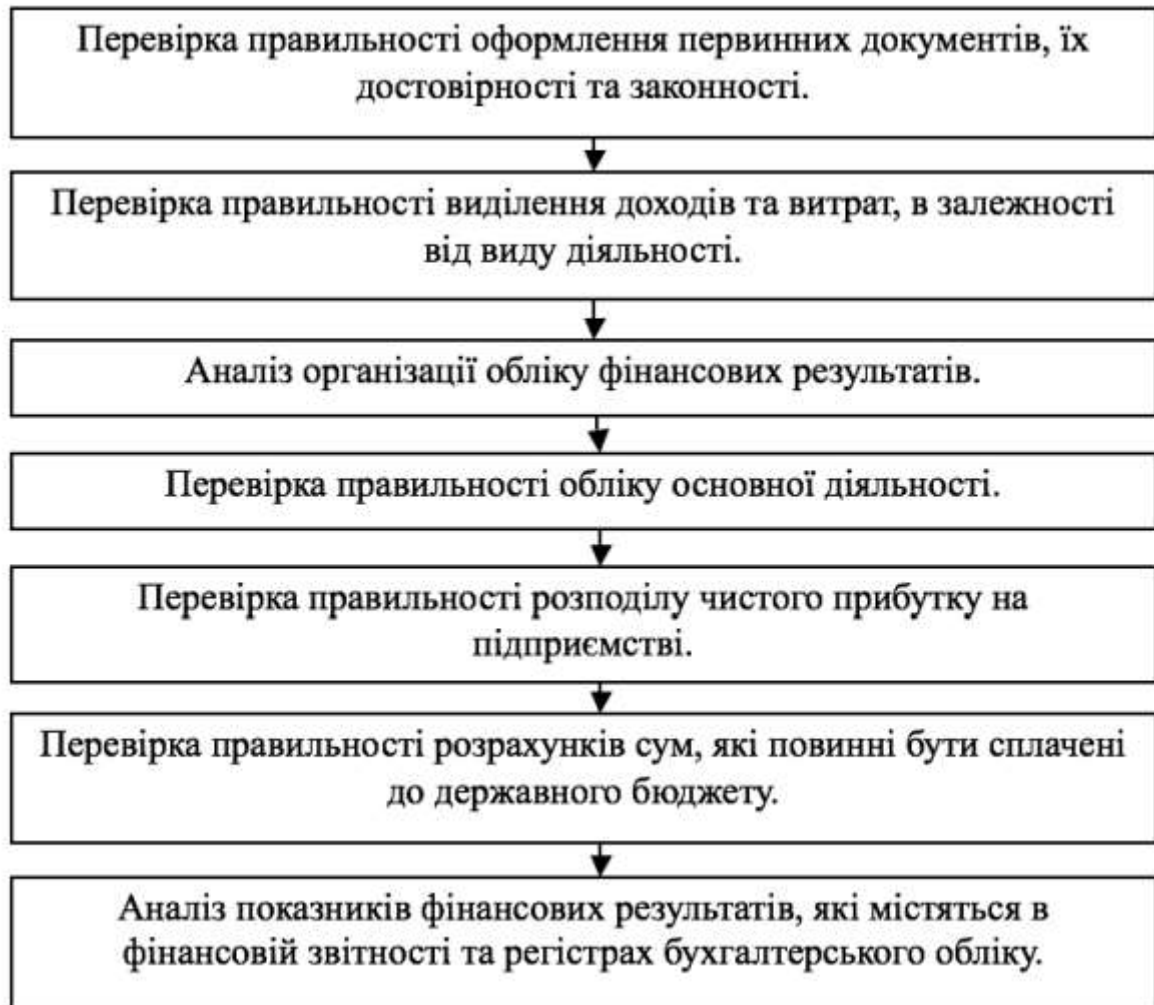

Рисунок 2.2 – Послідовність аудиту фінансової звітності суб'єкта мікропідприємництва на підприємстві ТОВ «Титаніум три плюс»

Аудитор повинен приймати рішення щодо залучення експертів, проаналізувавши певні питання, зокрема:

- «характер і складність обставин, які підлягають дослідженню експерта» [39];
- «рівень суттєвості окремих позицій (статей) фінансової звітності» [39];
- «їх складність, включаючи ризик викривлення» [39];

– «доцільність, можливість та надійність інших аудиторських доказів стосовно цих обставин» [39].

Належне планування дозволяє аудитору провести перевірку вибіркоким методом, оскільки суцільна перевірка вимагає значних витрат часу, що впливатиме на кінцеву вартість аудиту. Аудитор повинен визначити місця можливих викривлень, провести тестування та детальні перевірки операцій. Для цього аудитор використовує програму аудиту фінансової звітності (табл. 2.9).

Таблиця 2.9 – Програма аудиту фінансової звітності суб'єкта мікропідприємства на підприємстві ТОВ «Титаніум три плюс»

Перелік аудиторських процедур	Виконавець
1	2
Звіт про фінансовий стан	
Перевірка звіту про фінансовий стан на арифметичну точність	Ковцун М.
Звірка залишків головної книги та балансу	Ковцун М.
Звірка відповідності залишків на початок та на кінець звітного періоду	Ковцун М.
Перевірка правильності відображення виправлень помилок минулих періодів	Ковцун М.
Складання пробного балансу за даними аудитора та звірка з наданим аудитору	Ковцун М.
Оцінка викривлень, виявлених аудитором	Ковцун М.
Звіт про фінансові результати	
Перевірка звіту про фінансовий стан на арифметичну точність	Ковцун М.
Складання пробного звіту про прибутки та збитки	Ковцун М.
Перевірка надих звіту про прибутки та збитки відповідним даним за минулий рік	Ковцун М.
Перевірка правильності відображення виправлень помилок минулих періодів	Ковцун М.
Таксономія показників звіту про фінансові результати із звітом про прибутки та збитки	Ковцун М.

На етапі підведення підсумків аудиту фінансової звітності аудитор має сформулювати судження з таких питань:

- «чи відповідає система бухгалтерського обліку підприємства вимогам чинного законодавства» [29];
- «чи відповідають показники бухгалтерського обліку та фінансової звітності принципам облікової політики суб'єкта господарювання» [29];
- «чи ефективна система внутрішнього контролю клієнта» [29];
- «чи достовірно відображається в обліку та у фінансовій звітності інформація про активи, зобов'язання, власний капітал доходи, витрати і фінансові результати клієнта» [29].

«Результати аудиту фінансової звітності можуть бути оформлені у вигляді аудиторського звіту щодо достовірності фінансової звітності (у межах загального аудиту)» [29].

Особам, які отримують результати аудиту необхідно зважати, що звіт незалежного аудитора дозволяє визначити достовірність бухгалтерського обліку і звітності, але в той же час, звіт аудитора є гарантією майбутньої життєдіяльності підприємства.

Спочатку відбувається огляд установчих документів та документів первинного обліку, які стосуються доходів від основної діяльності суб'єкта мікропідприємництва, а також усіх документів, які формують витрати підприємства, облікових реєстрів, фінансової звітності. Проводиться перевірка відповідності документів чинним нормативно-правовим актам, оцінка системи внутрішнього контролю.

Далі проводиться перевірка реальності та достовірності переважної більшості господарських операцій, а саме наявність господарських договорів та відповідність здійснених господарських операцій чинному законодавству.

«Потім досліджуються наказ про облікову політику підприємства щодо доходів і фінансових результатів; суттєвість конкретних груп доходів в загальному обсязі доходів; достовірність операцій з обліку доходів і фінансових результатів; записи в первинних документах, реєстрах обліку та звітності за доходами і фінансовими результатами; інформація про доходи та фінансові результати, що знайшла відображення в попередніх перевірках» [29].

«Четвертим кроком вивчаються організаційно – технологічні особливості клієнта, дотримання вимог облікової політики підприємства щодо відображення в обліку витрат, перевірка достовірності показників собівартості продукції, перевірка організації аналітичного обліку витрат підприємства; записи в первинних документах, регістрах обліку та звітності за витратами» [29].

«П'ятим кроком потрібно визначити відповідність розрахунку фінансового результату у бухгалтерському обліку та фінансовій звітності, правильність та своєчасність нарахування податку на прибуток, правильність використання прибутку згідно розпорядчих документів» [29].

«Шостим кроком за допомогою аналітичних методів перевіряють показники звіту про фінансові результати для виявлення тих ділянок звітності, де аудиторський ризик є найвищим, що є характерним для виявлення помилок в обліку та звітності або можливості шахрайства» [29].

«Підсумки заносяться в робочі документи і служать підставою для формування аудиторських висновків, складається пробний звіт про фінансові результати та порівнюються дані зі звітом клієнта, проводиться аналіз відхилень та складається довідка про фінансову стійкість і платоспроможність підприємства» [29].

Достовірність звіту незалежного аудитора пов'язана з професійними якостями виконавця, який в своїй роботі використовує як стандартні методи та процедури аудиторської перевірки, так і свій професійний досвід, творчо та якісно відноситься до своїх професійних обов'язків, застосовує необхідні методи та прийоми, які, на його думку, сприяють максимальному забезпеченню результативної мети аудиту.

Згідно чинного законодавства аудитор не несе відповідальність за формування фінансової звітності, а лише висловлює свою думку про неї. Відповідальність за підготовку та оприлюднення інформації, яка міститься в фінансовій звітності несе управлінський суб'єкт господарювання. Аудит фінансової звітності не звільняє керівництво підприємства від відповідальності за недостовірне відображення даних у ній.

3 НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СКЛАДАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ СУБ'ЄКТА МІКРОПІДПРИЄМНИЦТВА ТА АУДИТУ ЇЇ ПОКАЗНИКІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ ТОВ «ТИТАНІУМ ТРИ ПЛЮС»

3.1. Напрями удосконалення інформаційного забезпечення складання фінансової звітності ТОВ «Титаніум три плюс»

Фінансова звітність є ключовим аспектом економічної діяльності підприємства і грає важливу роль у прийнятті управлінських рішень. Для мікропідприємств особливо важливо вдосконалювати цей аспект своєї діяльності, щоб забезпечити точність даних, зручність аналізу та високий ступінь довіри з боку зацікавлених сторін.

Інформаційний продукт, який генерується в бухгалтерській системі, має на меті:

- служити основою для прийняття поточних і перспективних управлінських рішень на малих підприємствах;
- сприяти формуванню позитивного іміджу суб'єкта малого підприємництва (СМП) серед постачальників і покупців, кредиторів та інвесторів;
- уникати сумнівів щодо правильності нарахування та повноти сплати податків і зборів з боку податкових органів.

Таким чином, удосконалення спрощеної системи обліку та звітності, щоб відповідати інформаційним потребам як внутрішніх, так і зовнішніх користувачів облікової інформації, має вирішальне значення.

Самостійно аналізуючи діяльність ТОВ «Титаніум три плюс» за 2022-2023 рр., я змогла зробити певні висновки.

Для вивчення фінансового стану підприємства необхідна інформація про його діяльність: облік необоротних активів і фінансових інвестицій; облік матеріалів та малоцінних і швидкозношуваних предметів; облік праці та заробітної плати; облік грошових коштів і розрахункових операцій; облік витрат діяльності; облік збуту продукції; облік доходів і фінансових результатів; облік власного капіталу та забезпечення зобов'язань тощо. В свою

чергу, якісний аналіз фінансових результатів підприємства повинен включати всі складові: аналіз динаміки та структури за різними видами діяльності.

В подальшій діяльності Товариства, слід звернути увагу на достатню кількість грошових коштів для того, щоб можна було оплатити свої поточні борги та зобов'язання. Проте, все ще можна функціонувати не тільки за рахунок грошових коштів, але і за рахунок очікуваних фінансових надходжень.

Аналізуючи баланс підприємства можна сказати, що у порівнянні із минулим роком, за 2023 рік більшість показників як набагато зросли так, і зменшилися. До показників які мають доволі сильний вплив на діяльність Товариства відносять: основні засоби – зменшилися на 57,6 тис. грн.; поточна кредиторська заборгованість – зменшилася на 30,8 тис. грн., що доволі непоганим зрушенням.

Невелике зменшення поточної дебіторської заборгованості у 2023 році, на 281,2 тис. грн., що може також вказувати на майбутнє надходження грошових коштів, у разі, якщо ТОВ «Титаніум три плюс» має платоспроможних дебіторів.

В цілому, загальна вартість майна підприємства у 2023 році зменшилася на 441,5 тис. грн..

Розглядаючи динаміку фінансових результатів, можна зазначити що усі показники збільшилися та підприємство мало загальний прибуток.

Говорячи про ліквідність, то можна сказати що у 2023 році при порівнянні активів та пасивів підприємства не виконуються дві умови ($(A1 \leq П1)$, $(A2 \leq П2)$) в порівнянні із минулим роком, де не виконувалися вже три з них ($(A1 \leq П1)$, $(A2 \leq П2)$ та $(A4 \geq П4)$). Це свідчить про те, що якщо в подальшому буде нестача грошових коштів Товариство буде невзможі оплатити свої поточні борги та зобов'язання. Це може призвести до інтенсивного продажу довгострокових вкладень та активів, а в найгіршому випадку – до неплатоспроможності та банкрутства.

Також, недостатня ліквідність може означати зменшення прибутковості, втрату контролю та часткову або повну втрату вкладень капіталу. У випадку, коли власники несуть необмежену відповідальність, їх збитки можуть навіть перевищити початкові вкладення.

Коефіцієнт покриття запасів у 2023 році є значно меншим в порівнянні з 2022 роком, але він все ще перевищує нормативне значення.

Щодо платоспроможності, то даний показник говорить про те чи у підприємства наявні грошові кошти, достатні для розрахунків за поточною кредиторською заборгованістю.

Отже, беручи до уваги вище наведене можна сказати, що Товариство все ще може функціонувати не тільки за рахунок грошових коштів, але і за рахунок очікуваних фінансових надходжень.

Також, розглядаючи попередні дані можна сказати, що Товариство зазнало значних прибутків. Усі показники рентабельності за 2023 рік зросли у порівнянні з попереднім роком, відповідно на 2,7%; 3,4% та 2,7%.

Домогтися високої рентабельності у випадку ТОВ «Титаніум три плюс», можна врахувавши такі чинники, як обсяг та структура товарів (послуг), ціноутворення, фінансова політика компанії, стан основних засобів.

Ретельний аналіз положень наказу про облікову політику та контроль за його виконання на підприємстві дозволить забезпечити відповідність обраної облікової політики вимогам чинного законодавства та забезпечити обґрунтованість бухгалтерського обліку.

Удосконалення методики комплексного аналізу фінансової звітності, сприятиме також посиленню здійснення внутрішнього та зовнішнього контролю за відповідністю формування відображених у ній показників, надасть можливість прогнозування фінансово-господарської діяльності Товариства та сприятиме підвищенню ефективності.

Інформація у фінансових звітах має відповідати певним критеріям, а саме:

– «зрозумілості: надаватися таким чином, щоб бути зрозумілою для користувачів, які мають відповідні знання з бізнесу, економічної діяльності та бухгалтерського обліку і прагнуть ретельно дослідити інформацію Товариства» [50];

– «доречності: здатність вплинути на економічні рішення користувачів, допомагаючи їм оцінити минулі, теперішні чи майбутні події або підтверджуючи чи виправляючи їхні минулі оцінки» [50];

– «достовірності: відсутності суттєвих помилок та упередженості, правдивого відображення того що зазначається, або того що можна обґрунтовано очікувати» [50];

- обачності;
- своєчасності;
- повноти тощо.

«Якщо брати до уваги, що з кожним роком поширюються процеси глобалізації та підприємства ставлять на меті виходити на міжнародні ринки, то наступним методом вдосконалення фінансової звітності на ТОВ «Титаніум три плюс» є перехід на Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку та фінансової звітності. Перевагами є те, що [50]:

- фінансова звітність може використовуватись та досліджуватись іноземними користувачами;
- ведення бухгалтерського обліку та складання звітності буде базуватись на застосуванні єдиного, деталізованого та зрозумілого стандарту;
- рівень професіоналізму фахівців з бухгалтерського обліку зросте;
- Товариство буде мати можливість реалізувати більшість своїх товарів на міжнародних ринках тощо.

Таким чином, МСФЗ є більш детальними та конкретизованими ніж національний ПСБО 25.

«Сучасні програмні рішення відрізняються не тільки швидкодією та зручністю у використанні, але масою інших можливостей, що відповідають галузевим тенденціям. Одним із показових прикладів є широке застосування різних інструментів для управління лояльністю клієнтів, таких як: аналіз звертання та споживання клієнтів, застосування різних знижок, організація розпродажів, СМС-інформування тощо. Автоматизація процесів управління лояльністю – це додаткова можливість для формування стабільного попиту, яка вже передбачена у сучасному типовому рішенні та потребує мінімального налаштування» [47].

Натомість відсутність грамотного управлінського обліку є однією з основних причин банкрутства Товариства.

На сучасному ринку автоматизації розроблено готові різномінітні системи, які вже містять потрібні для малого бізнесу програми в комплекті з обладнанням. Крім того, забезпечується опція оренди програмного

забезпечення та оренда серверного простору, що дозволяють суттєво зекономити грошові кошти. Як правило, такий комплект послуг з комп'ютеризації підприємницької діяльності надають компанії, які розробляють та впроваджують для суб'єктів господарювання програмні продукти. Не занадто широкий рівень завдач мікропідприємства дозволяє автоматизувати процеси з незначними витратами.

«Коли підприємство починає зростати, з одного боку існуюча система не справляється зі зростанням навантаження, з іншого боку сама компанія стає більш залежною від механізмів роботи, що склалися, і з часом, вже не може їх модернізувати без значних витрат» [47]. Для Товариства оптимальним є типові рішення, що сприяють зростанню організації, а не гальмують її розвиток.

Оскільки на сьогоднішній день науковцями досліджуються питання злиття бухгалтерського, управлінського обліку та формування звітності, в цьому напрямку розвивається ринок бухгалтерського програмного забезпечення в розрізі груп господарських суб'єктів, які належать до малого бізнесу, та використовуються різні технології для їх впровадження. «Незважаючи на те, що необхідність автоматизації малого бізнесу далеко не завжди є очевидною для підприємців, вона є обов'язковою умовою швидкого розвитку будь-якої організації завдяки закладеним у ній ефективним алгоритмам управління та обліку» [47].

На підприємстві ТОВ «Титаніум три плюс» доцільно впроваджувати автоматизовану систему бухгалтерського обліку, яка дозволить змінити паперові носії інформації на електронні. Незважаючи на те, що документи мають електронну форму, вони мають юридичну силу та відповідають Положенню про забезпечення записів у бухгалтерському обліку, затверджене Наказом Міністерства фінансів України від 24 травня 1995 р. № 88.

Електронна форма бухгалтерського обліку полягає в використанні комп'ютерної техніки, в основі якої лежить автоматизований процес збирання, реєстрації й опрацювання облікової інформації, яка використовується в управлінні.

Комп'ютерна система ведення обліку має окрім переваг, і недоліки. Недоліки автоматизованої форми обліку наведені на рис. 3.1.

Рисунок 3.1 – Недоліки автоматизованої форми обліку

З погляду автоматизації малий бізнес має цілу низку очевидних переваг. Зокрема, більш прозорими та гнучкими бізнес-процесами, а також можливістю швидкого освоєння нових можливостей за рахунок невеликого розміру організацій, а значить і відсутності серйозної бюрократичної тяганини.

3.2 Перспективи розвитку організації та методики аудиту фінансового стану підприємства та напрямки її удосконалення

В Україні суб'єкти мікропідприємництва в умовах військового стану є найбільше незабезпеченими та вразливими до в різних сферах життя країни, а такі суб'єкти господарювання несуть в собі великий ризик банкрутства.

Для суб'єктів мікропідприємництва важливим є ретельне ведення бухгалтерського обліку з метою забезпечення управління повною та достовірною інформацією, забезпечення належного внутрішньогосподарського контролю та доцільного аналізу фінансово-економічної діяльності, оцінки інвестиційної привабливості та рівня платоспроможності, конкурентоспроможності суб'єкта господарської діяльності на внутрішньому та зовнішньому ринках, а також задоволення потреб користувачів в інформації. Отже, завдання покращення інформаційного забезпечення фінансової звітності суб'єктів

мікропідприємництва тісно пов'язано з удосконаленням їх бухгалтерського обліку та має комплексно досліджуватися.

Мікропідприємництво займає в економічному та суспільному житті країни провідне значення. Мікропідприємництво є складовою частиною економічної системи України, надає стійку стабільність її ринкових відносин, залучає переважну частину населення країни у систему економічних відносин шляхом започаткування ним власного підприємництва, сприяє підвищенню ефективності за допомогою широкої спеціалізації та співпраці на виробництві, що позитивно впливає на економічне зростання національної економіки.

Варто зазначити, що роль малих підприємств у сучасних умовах господарювання пояснюється тим, що завдяки їх формуються конкурентні відносини в економіці, визначаються темпи економічного розвитку, структуру та якісну характеристику ВВП. Важливим є те, що цей сектор економіки сприяє збільшенню кількості зайнятого населення – за рахунок відкриття власної справи та самої зайнятості (у світі малим бізнесом зайнято понад 50% населення), що є особливо актуальним. Створюючи нові робочі місця, підприємництво сприяє якісному зростанню місцевих та державного бюджетів через збільшення податкових надходжень від розширення кола платоспроможних платників [31].

Розвиток малого підприємництва має велике значення для України, оскільки воно здатне без істотних капітальних вкладень розширити виробництво багатьох споживчих товарів та послуг.

Кількісне зниження малого та мікропідприємництва, яке спостерігається у 2020 році пов'язане з наслідками COVID 19, що призвело до загострення економічних проблем. Ситуація погіршується і у 2021-2024 роках, адже ще одним не менш важливим чинником який негативно впливає на розвиток досліджуваних суб'єктів господарювання – це військові дії на території України, тому сьогодні постає необхідність поглибленого та постійного моніторингу стану малих та мікропідприємств.

Слід відмітити, що мікропідприємства в цілому зосереджені у сфері торгівлі, ремонту автомобілів, побутових виробів та предметів особистого вжитку – 35,2% підприємств; у сфері операцій з нерухомим майном, оренди, інжинірингу та надання послуг підприємцям – 19,8%; у сфері промисловості – 15,0%; у сфері будівництва – 10%.

У ринковій економіці малі підприємства досить швидко розвиваються. Це зумовлено їх вагомими конкурентними перевагами в структурі економіки. Водночас зворотною стороною конкурентних переваг є перелік загроз, які зумовлюють нестійкість розвитку малого підприємництва.

«З кожним днем інформаційні технології стають все більш масовими та доступними. Сучасний підприємець має у своєму розпорядженні різні інструменти для управління бізнесом: від безкоштовного офісного програмного забезпечення до спеціалізованих програм, призначених для управління торгівлею в малих організаціях» [49].

«Серед факторів, що впливають розвиток малих підприємств в Україні, можна назвати зміни систем оподаткування, адже кожний зважений крок влади впливає на результат діяльності підприємства та чисельності найнятих працівників таких суб'єктів. Крім цього, ще одним важливим фактором є фінансова криза, що призвела до скорочення темпів зростання малих підприємств, розвитку тіньової економіки, в тому числа та за рахунок малих підприємств» [34].

Щодо аудиту фінансового стану, то його організація та методика може бути суттєво вдосконалена у багатьох напрямках, як і всі види аудиту. Проте, для аудиту фінансового стану на сьогодні найбільш актуальною є проблема встановлення рівня суттєвості не лише показників фінансової звітності, але й коефіцієнтів, що характеризують фінансовий стан.

«Також доцільною є розробка та вдосконалення методики аудиту фінансового стану в умовах застосування комп'ютерних систем. Цей напрямок суттєво відрізняється від класичного аудиту, адже передбачає, в першу чергу, перевірку надійності, ефективності та захищеності комп'ютерної системи та програмних продуктів, що застосовуються. Також значного розвитку може зазнати перспективний напрямок аудиту фінансово стану. Адже більшість прогностичних моделей банкрутства були розроблені у Європі у минулому столітті, тому їх доцільність з часом буде знижуватися. На заміну може прийти теорія обмежень як ефективний інструмент виявлення проблем нестійкого фінансового стану та пошуку шляхів їх усунення» [34].

Шляхи удосконалення аудиту фінансової звітності на підприємстві ТОВ «Титаніум три плюс» наведено на рис. 3.2.

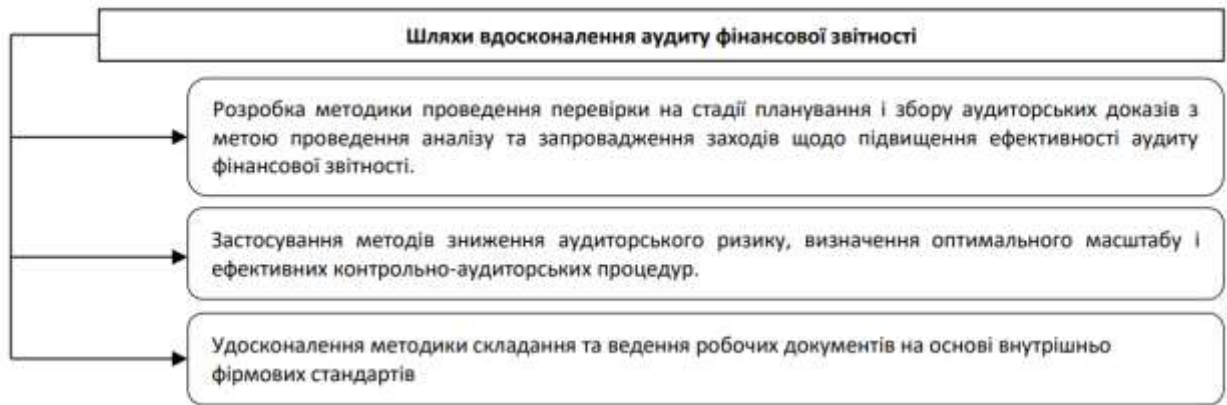

Рисунок 3.2 – Шляхи удосконалення аудиту фінансової звітності суб'єкта мікропідприємництва на підприємстві ТОВ «Титаніум три плюс»

Для покращення результативності аудиту фінансової звітності в суб'єкта мікропідприємництва доцільно удосконалювати методику формування та накопичення робочих документів аудитора, посилити інформативність внутрішньофірмових стандартів аудиторських фірм. Зазначені заходи мають на меті посилити результативність аудиту фінансової звітності мікропідприємств.

Зовнішній аудит є елементом стабілізації в системі соціально-економічних віносин, стимулює та впливає на управлінський персонал підприємства, понижую інформаційний ризик та запобігає конфлікту інтересів в структурі управління суб'єкта господарювання.

Отже, із вище зазначеного можна зробити висновок, що мікропідприємництво являє собою провідний сектор ринкової економіки та основу дрібнотоварного виробництва. Воно визначає темпи економічного розвитку, структуру та якісну характеристику ВВП. Малий бізнес характеризується швидкою окупністю затрат та свободою, високою мобільністю, раціональними формами управління. Цей сектор економіки забезпечує насичення ринку товарами та послугами, додаткові робочі місця та реалізацію інновацій, формує прошарок підприємців-власників; сприяє розвитку конкуренції і послабленню монополізму.

Створення наказу про облікову політику є зазвичай трудомістким процесом, який включає проведення ряду послідовних дій, які охоплюють перелік методів та прийомів організації та проведення бухгалтерського обліку.

Облікова політика суб'єкта господарювання мікропідприємництва формується на підставі «Методичних рекомендацій щодо облікової політики»,

Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» та Національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку та інших нормативних документів. В практичній діяльності, важливим питанням є невідповідність чинного в суб'єкті господарювання наказу з облікової політики діючим «Методичним рекомендаціям щодо облікової політики підприємства» [18] стосовно переліку елементів облікової політики. Для вирішення цієї проблеми суб'єктам господарювання рекомендується проводити її удосконалення в таких напрямках: аналіз та контроль.

Контроль застосування положень облікової політики необхідно проводити через проведення аудиту облікової політики. Аналіз положень облікової політики та контроль її застосування дасть змогу забезпечити відповідність застосовної облікової політики вимогам чинного законодавства та впровадити раціональну побудову бухгалтерського обліку.

Так, Ширкіна О. та Василевич І. наголошують, що «питання формування облікової політики та її виконання відносяться до значимих областей аудиту, які суттєво впливають на достовірність бухгалтерської звітності. У зв'язку з цим облікова політика підприємства є об'єктом перевірки на всіх етапах аудиту бухгалтерської звітності – від планування до формування висновку» [26]. Глушаченко А. вважає, що «ознайомлення з діяльністю підприємства аудитор розпочинає з вивчення змісту облікової політики підприємства, що дозволяє визначити особливості обліку підприємства, скласти точний план перевірки з врахуванням специфіки фінансово-господарської діяльності і стану підприємства» [26].

Багато керівників і власників підприємств недооцінюють місце та значимість обліку в управлінні підприємством, тим часом правильне ведення обліку дає в руки керівникам підприємства потужний інструмент для організації фінансово-матеріальних потоків у своїй діяльності, а також є інформаційним забезпеченням для прийняття управлінських рішень та оцінки фінансової стійкості. Нехтування веденням обліку на малому підприємстві не тільки веде до збільшення ризиків податкових стягнень та штрафів з боку контрагентів, а й може призвести до банкрутства самого підприємства, оскільки у керівника відсутні об'єктивні дані для оцінки діяльності підприємства та прийняття оперативних рішень.

Для ефективної реалізації цих змін у методології відображення інформації в показниках фінансової звітності рекомендується внести відповідні корективи до спрощеного плану рахунків бухгалтерського обліку. Цей план буде служити основою для створення робочого плану рахунків для конкретного підприємства з метою відповіді на зростаючі інформаційні потреби користувачів. План рахунків повинен включати основні обов'язкові рахунки, які повинні бути відповідним чином адаптовані до ключових статей фінансової звітності. Це дозволить ефективно узагальнювати інформацію щодо фінансово-господарської діяльності малих підприємств на макроекономічному рівні.

Щодо інших рахунків, малі підприємства можуть відкривати їх за власним розсудом, з урахуванням інформаційних потреб зовнішніх користувачів, із якими вони співпрацюють протягом конкретного періоду та відповідно до принципу економічності. Зазначені рекомендації стосуються не лише самого підприємства, але й необхідності внесення змін у нормативно-правові акти на рівні всієї країни.

Доповнювати фінансову звітність слід додатковими статтями лише у випадках, коли надана інформація має суттєве значення. Однак, в умовах євроінтеграційних процесів гармонізації фінансової звітності малим підприємствам достатньо в обов'язковому порядку подавати баланс і звіт про прибутки та збитки, а примітки складати як окрему форму або як вступний пояснювальний додаток до звітності.

За результатами вітчизняних та міжнародних досліджень можна стверджувати, що фінансова звітність має велике значення для внутрішніх та зовнішніх користувачів, надаючи їм повну, достовірну і неупереджену інформацію про фінансовий стан та результати діяльності підприємства. Слід звернути увагу на різноманітні підходи до трактування суті фінансової звітності, яким надають перспективу вітчизняні та зарубіжні вчені. Також зауважити, що інформація отримана з фінансової звітності, є важливим фактором управління підприємством.

Для удосконалення складання фінансової звітності мікропідприємства рекомендується внести зміни до спрощеного плану рахунків, а також включити додаткові розділи у фінансову звітність малих підприємств з метою поліпшення її інформативності та врахування специфіки їх діяльності. Також

доповнити стандарти бухгалтерського обліку, які б регламентували порядок додавання додаткових розділів до фінансової звітності малих підприємств.

В сучасних умовах постійного розвитку бухгалтерського обліку, та його підсистем існує потреба застосування кожним суб'єктом господарювання методики економічного аналізу господарської діяльності та фінансової і управлінської звітності для визначення його фінансової стійкості, оцінки ефективності економічної діяльності, показників ділової активності, рівня інвестиційної привабливості.

Суттєвою частиною аналітичної роботи стає всебічний аналіз бухгалтерської звітності як один з найважливіших елементів управління економічною діяльністю, оскільки саме аналіз забезпечую повну всеохопну характеристику фінансового стану, потрібну для управління фінансовою стійкістю, визначення рівня ліквідності та платоспроможності суб'єкта господарювання. Комплексний аналіз бухгалтерського обліку та фінансової звітності суб'єкта господарювання дозволяю визначити його місце в економічному механізмі, створює інформаційну базу для прийняття ефективних управлінських та фінансових рішень.

Необхідно відмітити, що «методика аналізу звіту про фінансові результати малого підприємства на сьогодні не є достатньо розробленою. Крім того, розрахунок показників із залученням даних форми №2 мікропідприємства має дещо відмінний алгоритм, порівняно з відповідними розрахунками по середньому за розмірами та великому підприємствам» [32].

«Важливою складовою процедури комплексного аналізу фінансової звітності мікропідприємства є побудова моделі обробки вхідної інформаційної бази. Така модель являє собою обґрунтоване поєднання математичних, статистичних та аналітичних методів дослідження» [32].

У процесі проведення аналізу може бути використаний один з існуючих підходів до оцінки фінансових показників (коефіцієнтів): на основі нормативних значень показників, або на основі загальногалузевих значень показників.

З метою вдосконалення існуючої моделі комплексного аналізу фінансової звітності суб'єкта малого підприємництва – юридичної особи, слід проводити аналіз з включенням наступних етапів [32]:

- «постановка цільової функції моделі обробки вхідної інформаційної бази» [32];
- «обґрунтування процедур та проведення первинної обробки інформації, її узагальнення» [32];
- «вибір необхідної методики обробки вхідної інформації за певними напрямками дослідження, визначення структури та порядку формування вихідної інформації комплексного аналізу фінансової звітності малого підприємства» [32];
- «інтерпретація результатів аналітичної обробки показників фінансової звітності» [32];
- «формування сценаріїв майбутнього тренду фінансово-господарської діяльності підприємства» [32].

З розвитком підприємницької діяльності посилюються та налаштовуються бізнес-процеси на підприємстві, що призводить до формування сучасних зразків. Це означає, що при впровадженні на підприємстві малого бізнесу автоматизованих комп'ютерних систем необхідно орієнтуватися на існуючі розробки програмних рішень, які доцільно підлаштувати під особливості обліку кожного суб'єкта господарювання. Також необхідно дотримуватися підходу, що часто перехід з одного програмного продукту на інший може бути більш витратним, ніж поточно працююча. Отже, на етапі складання завдань та вибору програмного забезпечення доцільно враховувати додаткові можливості нового продукту, які дозволять суттєво спростити господарську діяльність, а по ціні не будуть пов'язані з великими витратами.

ВИСНОВКИ

В результаті виконання дипломної роботи можна зробити певні висновки. Найважливішою з основних форм звітності на мікропідприємстві є баланс, який містить інформацію про структуру активів, зобов'язань і власного капіталу. Дані в балансі наводяться на початок та кінець періоду, що дає змогу побачити зміни або відхилення за певний період у складі статей та проаналізувати фінансовий стан підприємства.

Фінансова звітність є завершальним етапом бухгалтерського обліку, вона показує стан діяльності і залежить від рівня організаційних принципів ведення бухгалтерського обліку суб'єктів господарювання. Чинне законодавство України передбачає, що фінансову звітність підприємства складають з метою надання користувачам правдивої, справедливої та достовірної інформації про фінансовий стан суб'єкта господарювання, результати діяльності та рух грошових коштів організації.

Інформаційне забезпечення фінансової звітності малого підприємства включає набір процесів, систем і даних, необхідних для збору, обробки, аналізу та представлення фінансової інформації в звітах. Мікропідприємства повинні вести та зберігати первинні документи, такі як рахунки-фактури, квитанції, договори тощо.

Методичні підходи до формування фінансової звітності включають ряд рекомендацій та правил, які встановлюються законодавством, міжнародними стандартами бухгалтерського обліку і фінансової звітності, а також внутрішніми політиками та процедурами організації. Формування фінансової звітності повинно проводитись систематично та послідовно. Це означає, що всі необхідні дані та інформація мають бути збережені та оброблені відповідно до встановлених процедур.

До проблем аудиту фінансової звітності можна віднести нестабільність нормативно-правової бази аудиту фінансової звітності, формальний підхід до аудиту через брак інформації, недосконалість спрощеної форми бухгалтерського обліку для суб'єктів мікропідприємництва.

Об'єктом дослідження дипломної роботи також було товариство з обмеженою відповідальністю «Титаніум три плюс». Товариство є юридичною

особою. Основним предметом його діяльності є надання послуг у сфері розробки та збуту власної продукції. Вищим органом управління у товаристві є керівник. Статутний капітал становить 5000 грн. та складається із вкладів учасників Товариства.

В Товаристві можуть створюватися резервний та інші фонди. Їх створення, використання, поповнення та ліквідація регулюється спеціальними положеннями про них, що затверджуються рішенням учасників.

Предметом зовнішньоекономічної діяльності Товариства є вісі види діяльності згідно з діючим законодавством України.

Товариство здійснює оперативний та бухгалтерський облік результатів своєї діяльності, веде статистичну звітність у встановленому порядку, несе відповідальність за їх достовірність та подає державним органам згідно з установленими формами й строками.

Товариство здійснює синтетичний та аналітичний облік. Усі операції, а також дані за ними заповнюються у спеціальних облікових регістрах бухгалтерського обліку: журнали-ордери, відомості, виписки з банку, картки тощо.

ТОВ «Титаніум три плюс» засноване та діє на підставі статуту підприємства, Цивільного та Господарського кодексів України, Законів України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань», «Про товариства з обмеженою відповідальністю та додатковою відповідальністю» та іншого чинного в Україні законодавства.

Також, були досліджені дані звітності за 2022-2023рр., і можна сказати що Товариство веде доволі прибуткову діяльність.

Аналізуючи баланс підприємства можна сказати, що у порівнянні із минулим роком, за 2023 рік більшість показників як набагато зросли так, і зменшилися. До показників які мають доволі сильний вплив на діяльність Товариства відносять: основні засоби – зменшилися на 57,6 тис. грн.; поточна кредиторська заборгованість – зменшилася на 30,8 тис. грн., що доволі непоганим зрушенням.

Розглядаючи динаміку фінансових результатів, можна зазначити що усі показники збільшилися та підприємство мало загальний прибуток.

Коефіцієнт покриття запасів у 2023 році є значно меншим в порівнянні з 2022 роком, але він все ще перевищує нормативне значення.

Отже, враховуючи вище наведене можна сказати, що якщо підприємства будуть відповідально ставитися до своєї діяльності, враховувати сучасні тенденції введення бухгалтерського обліку та аудиту, вносити корективи щодо введення фінансової звітності тощо, то їх діяльність буде лише прибутковою та стабільною.

Загальна вартість майна підприємства у 2023 році зменшилася на 441,5 тис. грн., у порівнянні з минулим роком. Оборотні активи також зменшилися за період на 384 тис. грн., що значно перевищує частку необоротних активів.

Досить значно у абсолютному вираженні зменшилися основні засоби на 57,6 тис. грн., в порівнянні з минулим роком. В свою чергу, запаси та поточна дебіторська заборгованість у 2023 році також зменшилися, відповідно на 102,8 та 281,2 тис. грн..

Розглядаючи зменшення поточної дебіторської заборгованості у 2023 році можна сказати, що даний факт відображає меншу кількість частини поточних активів на кредитування споживачів готової продукції, товарів, робіт і послуг підприємства та інших дебіторів. З іншого боку, дебіторська заборгованість вказує на майбутнє надходження грошових коштів, у разі, якщо ТОВ «Титаніум три плюс» має платоспроможних дебіторів.

Щодо, власного капіталу, то протягом зазначеного періоду ніяких змін не відбулося. Нерозподілений прибуток (непокритий збиток) збільшився на 39,4 тис. грн. за 2023 рік. Інформації по довгострокових зобов'язаннях немає так, як на ТОВ «Титаніум три плюс» вони не велися. Короткострокових кредитів банків за 2023 рік у підприємства не було. Інші поточні зобов'язання зменшилися на 407,6 тис. грн.

Підприємство є прибутковим, показники чистого доходу (виручки), валового прибутку та чистого прибутку, значно збільшилися у порівнянні з минулим роком, відповідно на 638,3; 38,3 та 38,2 тис. грн.. Темп приросту показників був відповідно 187,3%, 2653,3% та 2814,3%.

Товариство зазнало значних прибутків. Усі показники рентабельності за 2023 рік зросли у порівнянні з попереднім роком, відповідно на 2,7%; 3,4% та 2,7%.

Домогтися високої рентабельності прагне кожен підприємець або керівник бізнес-проекту. Але, щоб правильно її розрахувати, потрібно врахувати вплив різних факторів, які бувають зовнішніми або внутрішніми.

У випадку ТОВ «Титаніум три плюс», то слід врахувати такі чиники, як обсяг та структура товарів (послуг), ціноутворення, фінансова політика компанії, стан основних засобів.

В подальшій діяльності Товариства, слід звернути увагу на достатню кількість грошових коштів для того, щоб можна було оплатити свої поточні борги та зобов'язання. Проте, все ще можна функціонувати не тільки за рахунок грошових коштів, але і за рахунок очікуваних фінансових надходжень.

Аналізуючи баланс підприємства можна сказати, що у порівнянні із минулим роком, за 2023 рік більшість показників як набагато зросли так, і зменшилися. До показників які мають доволі сильний вплив на діяльність Товариства відносять: основні засоби – зменшилися на 57,6 тис. грн.; поточна кредиторська заборгованість – зменшилася на 30,8 тис. грн., що доволі непоганим зрушенням.

Невелике зменшення поточної дебіторської заборгованості у 2023 році, на 281,2 тис. грн., що може також вказувати на майбутнє надходження грошових коштів, у разі, якщо ТОВ «Титаніум три плюс» має платоспроможних дебіторів.

ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ПОСИЛАННЯ

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 254к/96-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96%D0%B2%D1%80#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96%D0%B2%D1%80#Text) (дата звернення 1.12.2024)
2. Господарський кодекс України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text> (дата звернення 30.11.2024).
3. Цивільний кодекс України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text> (дата звернення 30.11.2024)
4. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV / Верховна Рада України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/996-14> (дата звернення 29.11.2024).
5. Закон України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15#Text> (дата звернення 30.11.2024)
6. Закон України «Про товариства з обмеженою відповідальністю та додатковою відповідальністю» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2275-19#Text> (дата звернення 30.11.2024)
7. Закон України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#Text> (дата звернення 29.11.2024)
8. Методичні положення щодо формування статистичної інформації про діяльність суб'єктів малого підприємства: Наказ Державного комітету статистики України від 24.04.2003 р. № 125. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0125202> (дата звернення 1.12.2024)
9. Методичні рекомендації із застосування реєстрів бухгалтерського обліку малими підприємствами: Наказ Міністерства фінансів України від

15.06.2011 р. № 720. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua/control/uk/> (дата звернення 30.11.2024).

10. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Наказ Міністерства фінансів України України від 28.02.2013 р. № 336/22868 / Міністерство фінансів України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mof.gov.ua/uk/nacionalni-polozhennja1> (дата звернення 28.11.2024).

11. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» : Наказ Міністерства фінансів України України від 31.12.1999. № 318 / Міністерство фінансів України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00#Text> (дата звернення 30.11.2024).

12. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25 «Спрощена фінансова звітність»: Наказ Міністерства фінансів України України від 25.02.2000 № 39/ Міністерство фінансів України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0161-00> (дата звернення 1.12.2024).

13. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо заповнення форм фінансової звітності: Наказ Міністерства фінансів України від 28.03.2013 р. № 433. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0433201-13#Text> (дата звернення 30.11.2024)

14. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 2 «Консолідована фінансова звітність»: Наказ Міністерства фінансів України від 27.06.2013 № 628 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1223-13#Text> (дата звернення 29.11.2024)

15. Про затвердження Національного Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість»: Наказ Міністерства фінансів України від 08.10.1999 року № 237 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0725-99#Text> (дата звернення 29.11.2024)

16. Про затвердження спрощеного Плану рахунків бухгалтерського обліку № 186 від 19.04.2001 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0389-01#Text> (дата звернення 7.12.2024)

17. Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0168-95#Text> (дата звернення 30.11.2024)

18. Методичні рекомендації щодо облікової політики підприємства, затверджено наказом Міністерства фінансів України від 27.06.2013 року №635 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0635201-13#Text> (дата звернення 30.11.2024).

19. Лист Міністерства фінансів України від 29.07.2003 N 04230-04108 «Щодо суттєвості у бухгалтерському обліку і звітності» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v4108201-03#Text> (дата звернення 30.11.2024).

20. Антипенко Н. В., Васильчук В. В. Сучасні проблеми розвитку підприємств малого бізнесу в умовах національної економіки. «Фінанси: теорія і практика»: матер. XII міжн. наук.-практ. інт.-конф. (17 грудня 2021 р., м. Київ). К.: НАУ. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://er.nau.edu.ua/handle/NAU/54589> (дата звернення 1.12.2024)

21. Бондар М.І. Звітність підприємства : навч. посіб. К. : Центр учбової літератури, 2015. 570 с.

22. Боднар Ю. В. Робочі документи аудитора. Лід Скедльюли та Програми. Аудиторська вибірка: навч. посіб. К. : ДП Інформ.-аналіт. Агенство, 2017. 396 с.

23. Будько О.В. Особливості здійснення аудиту на малих підприємствах / О.В. Будько, Г.В. Запорожець // Ефективна економіка. – 2011. - №12. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=827> (дата звернення 05.11.2024).

24. Бутинець Ф.Ф. Аудит: [підручник] / Бутинець Ф.Ф. – Житомир: ПП "Рута", 2002. – 672с.

25. Бухгалтерський облік : підручник / Крупка Я. Д. та ін. Тернопіль : ТНЕУ, 2018. 460 с.

26. Глушаченко А. І. Сучасні аспекти облікової політики сільськогосподарських підприємств та її застосування при аудиті [Текст] / А. І. Глушаченко // Вісник СНАУ (Серія «Економіка та менеджмент»). – 2005. – Випуск 6-7. – С. 150-156.

27. Голов С. Бухгалтерський облік та фінансова звітність малих і середніх підприємств / С. Голов // Бухгалтерський облік і аудит. 2010. № 10. С. 3–15.

28. Голов С.Ф. Передумови подальшого розвитку бухгалтерського обліку в Україні / С.Ф. Голов // Школа професійного бухгалтера. – 2005. – № 8 (56). – С. 8.

29. Гордієнко Н.І. Аудит: методика і організація: навч. посіб. К.: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2017. 319 с.

30. Даньків Й.Я. Алгоритм прийняття управлінських рішень на основі аналізу спеціалізованої фінансової звітності / Й.Я. Даньків, Я.В. Шеверя // Науковий вісник Одеського державного економічного університету. Серія: економічні науки. – Одеса, 2015. – № 4 (82). – С. 81-95.

31. Дунаєва А.С. Інноваційний розвиток підприємств малого бізнесу: перспективи в умовах євроінтеграції та проблеми, обумовлені воєнним станом. Фінансові аспекти розвитку економіки України: теорія, методологія, практика : збірник наукових праць здобувачів вищої освіти і молодих учених / ред. кол.: Н. А. Хрущ, Р. С. Квасницька, І. В. Форкун та ін. (відп. ред. Н. А. Хрущ). – Хмельницький : ХНУ, 2023. С. 90-93.

32. Коваль Л. В. Аналітичні властивості фінансової звітності. Науковий вісник Херсонського державного університету. 2018. Вип. 31. С. 193-197.

33. Ковцун М. Фінансова звітність суб'єкта мікропідприємництва та основні напрямки її розвитку. Матірали ІХ Всеукраїнська науково-практичної Інтернет-конференції молодих учених, аспірантів і студентів «Тенденції і прогнози розвитку світової економіки в умовах загострення глобальних ризиків», 2024, -3с.

34. Курганська М. Г. Удосконалення фінансової звітності суб'єкта малого підприємництва як інструмент для ефективного управління. «Управління розвитком соціально-економічних систем»: матер. V міжн. наук.-практ. конф. (26-30 квітня 2021 р., м. Харків). К.: ХНТУСГ. [Електронний ресурс]. – Режим

доступу: https://khntusg.com.ua/wpcontent/uploads/2019/11/v_materiali_konferencii_hntusg_26-30.04.21.pdf (дата звернення 29.11.2024).

35. Лютова Г.М. Гармонізація фінансової звітності українських підприємств до міжнародних стандартів / Г.М. Лютова // Вісник Університету банківської справи Національного банку України. – №3. – 2008р. – С. 18.

36. Макаренко Ю.П. Розробка методики проведення комплексного аналізу фінансової звітності підприємств / Ю.П. Макаренко // Агросвіт. - №4. – 2008. – С. 37-43.

37. Макарович В.К., Макарович Н.Ю. Фінансова звітність підприємства як об'єкт аудиту. «Удосконалення обліку, контролю, аудиту, аналізу та оподаткування в сучасних умовах інтеграційних процесів у світовій економіці»: матер. III міжн. наук.-практ. конф. К.: УжНУ. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/PDF> (дата 29.11.2024).

38. Малюга Н. М. Бухгалтерський облік (загальна теорія. Конспект лекцій в схемах і таблицях). Київ: ТОВ Видавництво «Консультант» . 2017. 67 с.

39. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг. Видання 2020 року. Частина 1. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.apob.org.ua/wp-content/uploads/2024/04/Ukr_IAASB_NB_2020-Part_%D0%86.pdf (дата звернення 05.11.2024).

40. Міца В. В. Малий бізнес як суб'єкт економічної системи регіону. Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2018. №20. С. 123- 126.

41. Овсюк Н. В. Методичні аспекти оцінювання фінансового стану малих підприємств. «Фінанси: теорія і практика»: матер. XII міжн. наук.-практ. інт.-конф. (17 грудня 2021 р., м. Київ). К.: НАУ. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://er.nau.edu.ua/handle/NAU/54673> (дата звернення 29.11.2024)

42. Скоробогатова Н.Є. Бухгалтерський облік : навчальний посібник. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка», 2017. 248 с.

43. Соколова Л.В. Теоретичний базис формування поняття «фінансова діагностика суб'єкта малого підприємництва». Збірник наукових праць: матеріали III Всеукраїнської наук.-практ. конф. «Сучасні проблеми обліку, аналізу, аудиту й оподаткування суб'єктів господарської діяльності:

теоретичні, практичні та освітні аспекти» (м. Дніпро, 28-29 берез. 2019 р.) : в 2 ч. Дніпро: НМетАУ, 2019. Ч. 2. С. 341-345.

44. Статут Товариства з обмеженою відповідальністю «ТИТАНІУМ ТРИ ПЛЮС» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: file:///C:/Users/Admin/OneDrive/Desktop/Практика/Статут_.pdf (дата звернення 30.11.2024)

45. Ткаченко І.П. Фінансовий аналіз. Кам'янське: ДДТУ, 2019. 223 с.

46. Тохматиш Т.А. Малі підприємства: їх переваги та недоліки в сучасних умовах господарювання. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.vestnik-econom.mgu.od.ua/journal/2015/13-2015/25.pdf> (дата звернення 29.11.2024)

47. Утенкова К.О. Аудит: навчальний посібник. – К.: Алерта, 2011. – 408с.

48. Хмелюк А. Розвиток малого бізнесу в Україні як фактор становлення соціально-орієнтованої економіки: нормативний та обліковий аспект. Економічний аналіз. 2019. №23. С. 116-123.

49. Хорошилова І.О. Автоматизація обліку і управління та перспективи розвитку для малого бізнесу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <file:///C:/Users/%D0%9A%D0%BE%D1%80%D0%B8%D1%81%D1%82%D1%83%D0%B2%D0%B0%D1%87/Downloads/260758-%D0%A2%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%82%20%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%96-600103-1-10-20220704.pdf> (дата звернення 05.11.2024)..

50. Хоча Н. В. Перспективи вдосконалення форм фінансової звітності малих підприємств. Бізнес Інформ. 2018. №3. С. 259-263. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/binf_2018_3_41 (дата звернення 3.12.2024)

51. Хринюк О. С., Бова В. А. Моделі розрахунку ймовірності банкрутства як метод оцінки фінансового потенціалу підприємства. Ефективна економіка. 2018. № 2. С.12–15. 37

52. Черняева О. В. Сутність і значення малого підприємництва у світовій економіці. Східна Європа: економіка, бізнес та управління. 2018. №8. С. 33-38. [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

<http://srd.pgasa.dp.ua:8080/xmlui/handle/123456789/1293> (дата звернення 1.12.2024)

53. Яструбський М. Я. Розвиток обліку суб'єктів малого підприємництва України в умовах євроінтеграції. Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України. 2018. Вип. 1. С. 148-151.